

Stichting Pensioenfonds Trespá

Jaarverslag 2019

Stichting Pensioenfonds Trespá
Postbus 110
6000 AC Weert
Tel : +31(0)495458297
Fax : +31(0)495458883
E-mail : pensioen@trespá.com
Website: www.pensioenfondstrespá.nl

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Inhoudsopgave

Bestuursverslag	3
Kerncijfers	3
Verslag van het Bestuur	12
Verslag verantwoordingsorgaan	41
Reactie bestuur op het verslag van het verantwoordingsorgaan	42
Verslag visitatiecommissie	43
Jaarrekening	47
Balans per 31 december 2019	48
Staat van baten en lasten over 2019	49
Kasstroomoverzicht 2019	50
Toelichting op de balans en staat van baten en lasten	51
1. Grondslagen voor waardering van activa en passiva	52
2. Grondslagen voor bepaling van het resultaat	57
3. Beleggingen voor risico pensioenfonds	59
4. Vorderingen en overlopende activa	60
5. Overige activa	61
6. Stichtingskapitaal en reserves	61
7. Technische voorzieningen	63
8. Overige schulden en overlopende passiva	65
9. Premiebijdragen (van werkgevers en werknemers)	66
10. Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	67
11. Uitkering uit herverzekering	68
12. Pensioenuitkeringen	68
13. Pensioenuitvoerings- en administratiekosten	68
14. Kosten herverzekering	69
15. Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds	70
16. Saldo overdrachten van rechten	72
17. Overige lasten	72
18. Resultaatbestemming	73
19. Risicobeheer	73
Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen	83
Bezoldiging bestuurders	83
Aantal personeelsleden	83
Gebeurtenissen na balansdatum	83
Overige gegevens	85
Statutaire regeling bestemming saldo van baten en lasten	86
Financiële overeenkomst met sponsors	87
Actuariële verklaring	88
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	90
Lijst van afkortingen	91

Bestuursverslag

Kerncijfers

Meerjarenoverzicht van kengetallen en kerncijfers

(EUR'000)

	31-12- 2019	31-12- 2018	31-12- 2017	31-12- 2016	31-12- 2015
FINANCIËLE POSITIE					
Beleggingen					
Aandelen	45.872	34.845	36.616	33.346	31.987
Vastrentende waarden	157.300	138.205	133.880	117.380	111.120
Vastgoedgoedbeleggingen	12.942	0	0	0	0
Derivaten	0	0	0	16.589	9.847
Overige beleggingen	16	21	11	0	0
Totaal beleggingen	216.130	173.071	170.507	167.315	152.954
Totaal aanwezig vermogen	217.104	174.304	171.284	170.327	153.332
Technische voorzieningen	213.223	178.530	171.064	171.609	152.246
Stichtingskapitaal en reserves	3.881	-4.226	220	-1.282	1.086
Solvabiliteit					
Minimaal vereiste dekkingsgraad	104,1%	104,1%	104,2%	104,2%	104,2%
Vereiste dekkingsgraad	111,0%	111,5%	111,8%	111,5%	112,1%
Dekkingsgraad	101,8%	97,6%	100,1%	99,3%	100,7%
Beleidsdekkingsgraad	100,3%	99,2%	99,9%	97,4%	104,1%
Reële dekkingsgraad	80,4%	80,3%	80,4%	78,7%	84%
Premiebijdragen	5.640	5.332	5.344	5.384	5.345
Gedempte kostendeckende premie	5.635	4.897	5.170	4.913	4.458
Kostendeckende premie	5.722	4.874	5.813	5.680	4.977
Pensioenuitkeringen	2.255	2.192	2.221	2.269	2.222
Pensioenuitvoeringskosten	442	369	390	381	414
Herverzekeringskosten	284	254	308	81	79
BELEGGINGSPERFORMANCE					
Beleggingsopbrengsten					
Directe opbrengsten	0	0	1	-20	-4
Indirecte opbrengsten	40.146	664	-1.397	14.362	-1.202
Kosten vermogensbeheer*	-419	-348	-327	84	85
Totaal beleggingsopbrengsten	39.727	316	-1.723	14.426	-1.121

Overzicht deelnemers

	31-12- 2019	31-12- 2018	31-12- 2017	31-12- 2016	31-12- 2015
Actieve deelnemers	533	501	487	494	486
Gewezen deelnemers	596	574	554	526	507
Ouderdomspensioen	139	135	128	126	114
Arbeidsongeschikten	-	-	-	-	-
Nabestaandenpensioen	34	29	27	23	17
Wezenpensioen	5	2	2	2	-
Totaal aantal deelnemers	1.307	1.241	1.198	1.171	1.124

Tabel 1 Kerncijfers

* Op basis van nacalculatie is dit de afrekening. Een deel van de kosten is in mindering gebracht op de beleggingsopbrengsten. De kosten vermogensbeheer stemmen overeen met de jaarrekening.

Karakteristieken van het pensioenfonds

Organisatie

Stichting Pensioenfonds Trespa

Stichting Pensioenfonds Trespa (SPT) is een ondernemingspensioenfonds, dat in 2002 is opgericht, statutair gevestigd te Weert en is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 12049137. SPT is het pensioenfonds voor Trespa International B.V. en aan Trespa International B.V. gelieerde ondernemingen waaronder Facilities Wetering B.V. Aan SPT is op basis van een zogenaamde uitvoeringsovereenkomst de uitvoering opgedragen van de pensioenregelingen voor de werknemers, gewezen werknemers en hun nabestaanden van Trespa International B.V. en de gelieerde ondernemingen waaronder Facilities Wetering B.V.

Statutaire doelstelling

SPT heeft ten doel, overeenkomstig door de betrokken ondernemingen vastgelegde pensioenregelingen, te voorzien in de verzekering van pensioen en daarmee vergelijkbare periodieke uitkeringen van de werknemers, gewezen werknemers en hun nabestaanden verbonden aan Trespa International B.V. en de aan haar gelieerde ondernemingen, waaronder Facilities Wetering B.V., die de uitvoering van de pensioenregeling aan SPT hebben opgedragen.

Dit houdt in: het administreren van pensioenrechten en –aanspraken, het uitbetalen van pensioenen en het op solide wijze beleggen en beheren van de betaalde pensioenpremies en het overige vermogen van SPT.

Missie

SPT wil voor huidige en voormalige werknemers (waaronder gepensioneerden) op een betrouwbare, transparante, professionele en kostenefficiënte wijze de door de aangesloten ondernemingen toegezegde pensioenregeling(en) uitvoeren.

De betrouwbaarheid komt tot uiting in een integere werkwijze en evenwichtige belangenafweging. De transparantie komt naar voren in heldere communicatie richting alle belanghebbenden. De professionele werkwijze van SPT komt onder andere tot uitdrukking in de besturing van het pensioenfonds en het nemen van verantwoorde beleggingsrisico's. De kostenefficiënte werkwijze geldt voor de beleggingen, pensioenadministratie en andere dienstverlening.

Visie

SPT heeft de volgende visie op de uitvoering van de pensioenregeling(en) in de komende jaren:

- SPT wil primair de opgebouwde pensioenen nakomen en streeft secundair naar toeslagverlening.
- SPT wil een eenvoudige, efficiënte en toekomstbestendige pensioenuitvoering met een gedegen risicobeheersing tegen zo laag mogelijke kosten.
- Bij de uitvoering van de pensioenregeling(en) onderkent SPT de belangen van al haar stakeholders en de zorgplicht die zij richting haar deelnemers heeft.
- SPT wil helder communiceren over de pensioenuitvoering en over de risico's die daarmee gepaard gaan.

Strategie

SPT heeft de volgende strategie opgesteld om de visie te realiseren.

Aangaan van pensioenverplichtingen

De financiële opzet van SPT is gedegen met een passend, gemaximeerd premiebeleid.

Beleggingsbeleid

SPT voert een beleggingsbeleid dat past binnen de risicohouding zoals afgesproken met sociale partners. Binnen deze risicohouding optimaliseert SPT het beleggingsbeleid ten opzichte van de pensioenverplichtingen teneinde primair de nominale zekerheid en secundair de waardevastheid van de pensioenen zoveel mogelijk te waarborgen. SPT belegt op een maatschappelijk verantwoorde wijze.

Pensioenuitvoering

SPT zorgt voor een efficiënte en toekomstbestendige uitvoering van de pensioenregeling tegen zo laag mogelijke kosten door toepassing van de juiste criteria in de selectie, aansturing en evaluatie van uitbestedingspartners.

SPT communiceert helder over de pensioenuitvoering en de risico's die daarmee gepaard gaan. Hierbij is specifieke aandacht voor de zorgplicht richting deelnemers.

SPT is goed op de hoogte van de actuele mogelijkheden in de markt voor pensioenuitvoering en heeft geregeld contact met de aangesloten ondernemingen over de toekomstbestendigheid van het fonds en de inhoud van de pensioenregelingen.

Interne processen en besluitvorming

SPT zorgt te allen tijde voor een evenwichtige afweging van de belangen van alle stakeholders.

SPT zorgt in de komende jaren voor een verdere professionalisering van het integraal risicomanagement met specifieke aandacht voor de sleutelfunctie risicobeheer.

Doelstellingen

SPT heeft de strategie uitgewerkt in de volgende doelstellingen:

Aangaan van pensioenverplichtingen

Het premiebeleid van SPT is gebaseerd op het 3-jaars gemiddelde van de DNB-curve. Als gevolg hiervan is de premiedekkingsgraad altijd voldoende hoog zodat hierop geen verdere toetsing vereist is.

De technische voorzieningen (TV) en uitruilfactoren worden berekend met voldoende voorzichtige aannames. De belangrijkste aannames worden eens in de twee jaar (sterfte) dan wel eens in de vier jaar (kostenopslag) getoetst.

Het fonds herverzekert risico's die het zelf niet kan dragen.

Beleggingsbeleid

SPT streeft primair naar zekerheid van de opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten en secundair naar toeslagverlening op de opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten.

Het beleggingsbeleid van SPT is zodanig dat voldaan wordt aan de risicohouding korte termijn:

- het Vereist Eigen Vermogen (VEV) ligt tussen 110% en 120%.

Het beleggingsbeleid van SPT is zodanig dat wordt voldaan aan de risicohouding lange termijn:

- Een verwacht pensioenresultaat vanuit de evenwichtssituatie van 85%
- Een verwacht pensioenresultaat vanuit de actuele dekkinggraad van 85%
- Een maximale afwijking van het verwachte resultaat vanuit de actuele dekkinggraad van 25%

SPT bekijkt jaarlijks of het beleid voor maatschappelijk verantwoord beleggen verder aangescherpt dient te worden.

Pensioenuitvoering

Het bestuur van SPT streeft er naar dat pensioenuitvoeringskosten in lijn zijn met de pensioenuitvoeringskosten van vergelijkbare fondsen.

Het bestuur evalueert alle uitbestedingspartners en adviseurs eenmaal per drie jaar, waarbij de volgende criteria van belang zijn:

- Kwaliteit
- Kosten
- Toekomstbestendigheid
- Betrouwbaarheid en integriteit

Het bestuur voldoet aan de wettelijke eisen die gesteld worden aan pensioencommunicatie en streeft er daarnaast naar, tweemaal per jaar te communiceren met de deelnemers via de verschillende communicatiekanalen.

Het bestuur van SPT spreekt tenminste eenmaal per jaar met de aangesloten ondernemingen over de toekomstbestendigheid van het fonds en de inhoud van de pensioenregeling(en).

Interne processen en besluitvorming

Bij ieder materieel bestuursbesluit vindt een specifieke afweging van de belangen van alle stakeholders plaats en deze worden expliciet vastgelegd in de notulen van de bestuursvergadering.

Structuur

Op de website van SPT (www.pensioenfondstrespa.nl) is meer informatie te vinden over de structuur van het fonds. Hier kunt u bijvoorbeeld de volledige statuten van SPT, de ABTN etc. downloaden.

Bestuur

SPT wordt bestuurd door een paritair samengesteld bestuur (het Bestuur). Het Bestuur is verantwoordelijk voor het beleid van het pensioenfonds en voor de uitvoering ervan.

Samenstelling en Besluitvorming

Het Bestuur bestaat uit vier leden: twee leden van werkgeverszijde (Leden A), één lid van werknemerszijde (Lid B) en één lid namens pensioengerechtigden (Lid B). Voor het Lid B vertegenwoordiger pensioengerechtigden bestaat een vacature.

Het Bestuur vergadert tenminste elfmaal per jaar.

In deze vergaderingen hebben werkgeversleden en niet-werkgeversleden evenveel stemmen. Geldige besluiten kunnen alleen worden genomen met een meerderheid van stemmen.

Afleggen van verantwoording

Het Bestuur legt verantwoording af aan een verantwoordingsorgaan over het beleid en de wijze waarop het beleid is uitgevoerd alsmede over de naleving van de Principes voor Goed Pensioenfondsbestuur zoals vastgesteld door de Stichting van de Arbeid op 16 december 2005. Het Verantwoordingsorgaan geeft jaarlijks achteraf hierover een oordeel. Het Verantwoordingsorgaan bestaat uit 3 leden: een vertegenwoordiger van de werkgever op voordracht van Trespas International BV, een vertegenwoordiger van de werknemers op voordracht van de Ondernemingsraad van Trespas International BV en een vertegenwoordiger gekozen door de pensioengerechtigden. In de statuten van SPT, als ook in het reglement van het Verantwoordingsorgaan, zijn de taken en bevoegdheden van het Verantwoordingsorgaan beschreven.

Intern toezicht

Waar het Verantwoordingsorgaan een oordeel geeft over de beleidskeuzes en uitvoering, is het intern toezicht gericht op het beoordelen van procedures en processen, de wijze van aansturing van SPT en het beheersen van risico's op de korte en langere termijn. SPT heeft gekozen voor een visitatiecommissie als vorm voor intern toezicht. Op grond van de wet is bepaald dat minimaal eens per jaar intern toezicht moet plaatsvinden.

De visitatiecommissie bestaat uit minimaal drie onafhankelijke deskundigen. Over de samenstelling van de Visitatiecommissie wordt steeds besloten voorafgaande aan het verlenen van de visitatieopdracht. De Visitatiecommissie heeft in 2020 haar jaarlijkse rapport uitgebracht over het functioneren van het Bestuur in 2019. Een samenvatting van het rapport van de visitatiecommissie vindt u in het hoofdstuk Verslag Visitatiecommissie.

Pensiondesk

Het Bestuur laat zich in de uitoefening van haar taken bijstaan door een Pensiondesk (de Pensiondesk). Over de invulling hiervan heeft het Bestuur een overeenkomst met de werkgever.

De Pensiondesk ondersteunt het Bestuur bij de:

- Beleidsvoorbereiding, en;
- Operationele uitvoering van het beleid.

Het Bestuur laat zich bij de uitvoering van haar taken bijstaan door meerdere adviseurs. SPT heeft Willis Towers Watson, Aon en Mercer aangesteld als externe adviseurs.

Uitbesteding

De uitvoerende werkzaamheden voor het pensioen- en vermogensbeheer zijn uitbesteed. RiskCo heeft in 2019 uitvoering gegeven aan het pensioenbeheer, te weten de pensioenadministratie en administratieve dienstverlening.

In het contract met de pensioenbeheerder (RiskCo) is een zogenaamde "Service Level Agreement" (SLA) opgenomen. In deze overeenkomst zijn afspraken gemaakt over de te leveren prestaties bij een aantal processen die RiskCo uitvoert voor SPT.

SPT wordt periodiek geïnformeerd over de realisatie van de SLA-afspraken middels kwartaalrapportages.

Het vermogensbeheer is uitbesteed aan BMO Global Asset Management te Amsterdam in de vorm van een fiduciair (light) mandaat. Daarnaast worden delen van de beleggingsportefeuille beheerd door NNIP en ASR. Het beheer vindt plaats conform het beleggingsbeleid en de door SPT opgestelde beleggingsrichtlijnen. Door de vermogensbeheerders wordt periodiek (tenminste maandelijks) uitgebreid gerapporteerd over de gerealiseerde beleggingsresultaten, de renteafdekking, het risicomanagement en marktontwikkelingen. Daarnaast vindt er frequent overleg plaats over de uitvoering van het vermogensbeheer en mogelijke verbeteringen in de portefeuille.

Koepelorganisatie

SPT is aangesloten bij de Pensioenfederatie. De Pensioenfederatie is een koepelorganisatie die opkomt voor de belangen van de pensioenfondsen.

De pensioenfederatie ziet het als haar taak om de belangen van de Nederlandse pensioenfondsen optimaal te behartigen en de ontwikkeling van het pensioenstelsel te bevorderen.

Accountant/Actuaris

SPT heeft PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. als externe accountant aangesteld en Aon als certificerend actuaris.

Gedragscode

De gedragscode geldt voor de leden van het Bestuur, de leden van het Verantwoordingsorgaan, de compliance officer en voor de medewerker(s) van de Pensiondesk. De gedragscode heeft tot doel te verzekeren dat alle activiteiten van het Fonds op een integere wijze worden uitgevoerd en dat (de schijn van) verstrengeling van zakelijke en privébelangen wordt vermeden. De gedragscode voldoet aan de door de Pensioenwet en de Wet op het financieel toezicht gestelde eisen. De compliance officer van SPT houdt toezicht op de uitvoering en de effectiviteit van de gedragscode.

De Nederlandsche Bank N.V. (DNB)

De taak van DNB omvat onder meer het toezicht op de statuten, de reglementen en de uitvoeringsovereenkomst van SPT met de werkgever, toezicht op de financiële en actuariële opzet van SPT en de betrouwbaarheids- en deskundigheidstoets van de bestuursleden van SPT. Voorts worden de actuariële en beleidstechnische nota (ABTN) en de uitvoering daarvan, de jaarstukken en overige relevante bescheiden van het Fonds door DNB beoordeeld.

Autoriteit Financiële Markten (AFM)

De AFM houdt toezicht op het gedrag van het Pensioenfonds ten aanzien van de wettelijk verplichte informatieverstrekking. Doel van die informatie is het verhogen van het bewustzijn over de individuele pensioenvoorziening, zodat (gewezen) deelnemers, (gewezen) partners en pensioengerechtigden een goed inzicht krijgen in hun pensioen.

Vergaderingen

Het Bestuur vergaderde in 2019 15 keer, waarvan 5 keer met het Verantwoordingsorgaan.

Personalia

Bestuur

Leden A benoemd op voordracht van Trespa International B.V. (namens de werkgever). De Leden A betreffen de heer M.P. Niemantsverdriet en de heer E. Goris.

Leden B benoemd op voordracht van de Ondernemingsraad van Trespa International B.V. (namens de werknemers) en namens de pensioengerechtigden. De Leden B betreffen mevrouw. I. van Herten en de openstaande vacature.

De bestuursleden worden voor een periode van vier jaar benoemd op voordracht van werkgever, ondernemingsraad en pensioengerechtigden.

Naam (geboortejaar)	M / V	Eerste benoeming	Eerste herbenoeming	Volgende herbenoeming (1)	Definitief aftreden (2)
M.P. Niemantsverdriet (1949)	M	1 juli 2014	1 juli 2018	1 juli 2022	1 juli 2026
E. Goris (1969)	M	1 juli 2014	1 juli 2018	1 juli 2022	1 juli 2026
I. van Herten (1964)	V	1 juli 2014	1 juli 2018	1 juli 2022	1 juli 2026
Vacature	-				

1) Ter besluitvorming door bestuur

2) Aan het eind van de derde benoemingsperiode van vier jaar

Verantwoordingsorgaan

Naam (geboortejaar)	M/V	Eerste benoeming	Eerste herbenoeming	Volgende herbenoeming ⁽¹⁾	Definitief aftreden ⁽²⁾
J.P.F. Snoeijen (1965) *)	M	1 juli 2014	1 juli 2018	1 juli 2022	1 juli 2026
N.A.J. Malek (1985) **)	V	1 juni 2019	1 juni 2023	1 juni 2027	1 augustus 2020
B.P.A. van den Oetelaar (1977) **)	M	1 juli 2015	-	-	31 mei 2019
L.J.J.G. Kirkels (1946) ***)	M	1 april 2019	1 april 2023	1 april 2027	1 april 2031
J. Seijkens (1943) ***)	M	1 juli 2014	1 juli 2018	-	31 maart 2019

1) Ter besluitvorming door verantwoordingsorgaan

2) Aan het eind van de derde benoemingsperiode van vier jaar

*) Benoemd op voordracht van Trespa International B.V

***) Benoemd op voordracht van de Ondernemingsraad van Trespa International B.V

***) Benoemd namens de gepensioneerden.

Pensioendesk

M. van Driel – de Wijse

S. Popelier Serier, Mercer

Compliance Officer

F. Verheijen (tot 1-3-2020)

Algemeen

Accountant

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Certificerend Actuaris

Aon Nederland cv

Adviseurs

Willis Towers Watson,
Aon Nederland cv,

Administrateur

Inadmin RiskCo B.V.

Vermogensbeheerder

BMO Global Asset Management
NN Investment Partners B.V.

Visitatiecommissie

VC Holland

Verslag van het Bestuur

Voorwoord

Financiële positie

In 2019 steeg de beleidsdekkingsgraad van 99,2 % naar 100,3% per 31 december. Zonder de vrijstellingsregeling die de minister in zijn brief van 29 november 2019 heeft aangekondigd, zou SPT een onvoorwaardelijke verlaging hebben moeten aankondigen voor alle deelnemers uitgaande van de huidige regelgeving waarbij de minimaal vereiste dekkingsgraad 104,3% bedraagt. Het uitstel dat minister Koolmees heeft verleend geldt voor een jaar. Dat betekent dat vanaf 2020 de regels van het Financieel toetsingskader (FTK) weer onverkort van toepassing zijn.

De economische context in 2019

Marktontwikkelingen – terugblik op 2019

Het jaar 2019 was een uitstekend beleggingsjaar. Aandelenmarkten behaalden het beste resultaat sinds 2009 en een dalende rente zorgde er tevens voor dat obligaties mooie rendementen konden laten zien. De groei van de wereldeconomie zwakte weliswaar af tot het laagste niveau sinds 2009, maar het verruimende beleid van centrale banken betekende dat beleggers positief bleven. Nadat de kapitaalmarkten eind 2018 fors waren teruggevallen, hebben de Federal Reserve (Fed) in de VS en de ECB in Europa het monetaire beleid omgegooid. De Fed was eind 2018 nog van plan geweest de rente te verhogen. Maar in 2019 zag zij daar snel van af en werd de rente juist weer verlaagd. Ook de ECB werd begin 2019 gedwongen op zijn voetschreden terug te keren en een ruimer monetair beleid werd weer ingezet. Deze omslag van de Fed en ECB was de voornaamste reden dat markten er op bleven vertrouwen dat de huidige, langdurende economische cyclus nog verder kon worden verlengd. De huidige economische cyclus van positieve groei is nu zelfs de langstdurende in de Amerikaanse geschiedenis.

Aandelen

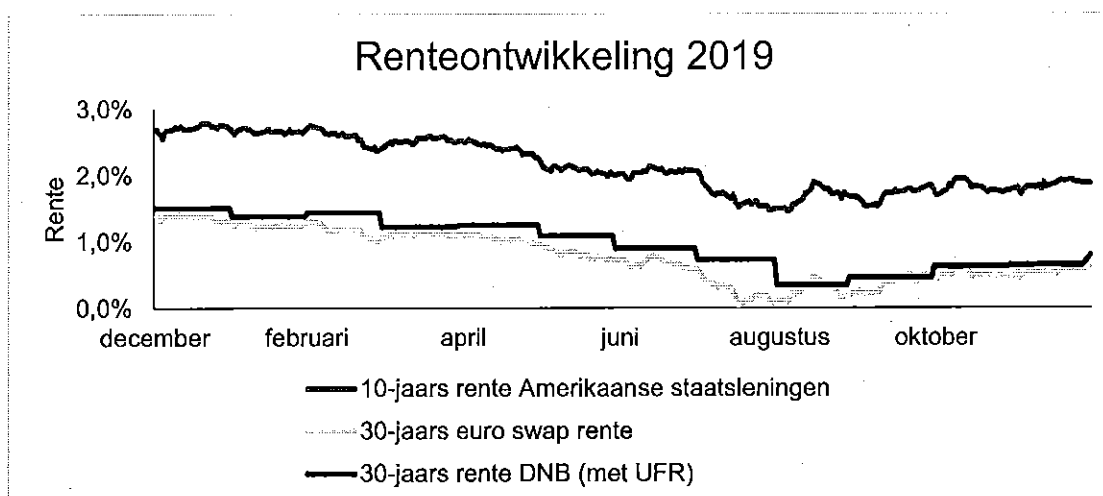
December 2018 was nog de slechtste maand voor aandelen in 10 jaar geweest. De combinatie van renteverhogingen door de Fed, zwakke economische cijfers en politieke onzekerheden hadden het vertrouwen aangetast. Na de hierop volgende rigoureuze beleidswijzigingen van de Fed en ECB herstelden de aandelenmarkten in de eerste maanden van 2019. De verliezen van december 2018 waren snel goedge maakt. Na een sterk eerste kwartaal van 2019 kenden de aandelenmarkten voor de rest van 2019 een grilliger verloop. Een belangrijke stoorzender was het handelsconflict tussen de VS en China. Elke keer dat het handelsconflict dreigde te escaleren (via wederzijdse importheffingen), veelal aangewakkerd door Twitter berichten van president Trump, reageerden aandelenbeurzen negatief. Uiteindelijk werd tegen het einde van 2019 duidelijk dat het handelsconflict (in ieder geval tijdelijk) zal worden opgelost en dat er een 'deal' tussen de VS en China gesloten zou worden. In januari 2020 is dit inderdaad gerealiseerd. Tevens verminderde gedurende 2019 het recessierisico en konden aandelenmarkten naar het einde van het jaar nieuwe records neerzetten. Toch zijn er ook kanttekeningen te maken bij de mooie rendementen op de aandelenmarkten. De bedrijfswinsten daalden in 2019 en de koerswinsten op de aandelenmarkten kwamen geheel voor rekening van stijgende koers/winst verhoudingen. Daarnaast stegen aandelenkoersen van veel bedrijven vooral doordat deze bedrijven eigen aandelen inkochten ('buy backs'). De aandelenmarkten hebben in de

verschillende regio's positieve resultaten laten zien. De opkomende markten lieten een stijging zien van circa 20% terwijl de ontwikkelde markten zelfs bijna 30% zijn gestegen in 2019. De totale aandelenportefeuille liet over heel 2019 een rendement van bijna 30% zien.

Rentemarkten

Nadat centrale banken begin 2019 weer waren overgegaan op een verruimd beleid, daalde de rente gestaag. Het laagste punt werd eind augustus bereikt toen de 10-jaars rente op Duitse staatsleningen tot -0,7% gedaald was. De rente op 10-jaars Nederlandse staatsleningen daalde op dat moment tot -0,6%. Na augustus stegen renteniveaus weer enigszins, maar de 10-jaars rente op Duitse staatsleningen eindigde het jaar nog wel onder de 0%, namelijk op -0,2%. De voor pensioenfondsen belangrijke euro swaprente liet eenzelfde verloop zien. De 30-jaars euro swaprente begon het jaar op 1,4%, daalde in augustus tot een laagste punt van net boven 0% en eindigde het jaar op 0,6%.

Ontwikkeling van de beleggingsportefeuille

De economische ontwikkelingen in 2019 hebben een positief effect gehad op de vermogenspositie van het pensioenfonds. De aandelen binnen de portefeuille hebben in 2019 een positief rendement behaald. Tegelijkertijd heeft de daling van de rente tot een positief rendement binnen de afdekkingsportefeuille geleid, maar diezelfde rentedaling heeft ook geleid tot een stijging van de technische voorzieningen. Pf Trespa heeft op basis van de in 2018 uitgevoerde ALM studie gekozen voor een aanpassing binnen de beleggingsportefeuille. Specifiek is gekozen voor een investering in Nederlandse Particuliere hypotheek. Daarnaast zal begin 2020 een gedeelte van de aandelen en bedrijfsobligatie portefeuille worden verkocht ten gunste van Converteerbare obligaties.

Marktontwikkelingen – Vooruitzichten 2020

Eind 2019 was het beeld voor 2020 dat van een herstel volgend op een zogenaamde 'mid cycle' correctie in 2020. Verwacht werd een herstellende wereldeconomie, een gematigde inflatie, en een sterke arbeidsmarkt. Gespeculeerd werd over wanneer de ECB haar zeer ruime monetaire beleid iets zou normaliseren. De belangrijkste thema's voor de financiële markten waren de handelsoorlog tussen de VS en China, de Amerikaanse presidentsverkiezingen en de uitwerking door Boris Johnson van Brexit. Inmiddels is duidelijk geworden dat dit beeld volledig veranderd is door de COVID-19 pandemie. Deze pandemie heeft een ongekende impact op de economie. De consensus gaat uit van een recessie -zowel in Europa als de VS- die minstens gelijk is aan die tijdens de Lehman crisis. Ook zijn de inflatieverwachtingen aanzienlijk gedaald voor 2020. Er is sprake van een enorme vraaguitval en een dramatische verslechtering van de arbeidsmarkt. Redenen voor de forse impact zijn dat overheden grote delen van de samenleving en economie volledig stilleggen en het feit dat deze pandemie nagenoeg alle landen ter wereld tegelijkertijd treft. Voorts is sprake van tweede-orde risico's: bijvoorbeeld een nieuwe bankencrisis als gevolg van faillissementen, of een nieuwe schulden crisis doordat de toch al hoge overheidsschulden verder zullen oplopen om de klap op te vangen van de private sector. Het grote verschil met de Grote Depressie is het gevoerde beleid. Overheden komen nu met ongekennd forse stimuleringsmaatregelen terwijl destijds nog gestreefd werd initieel naar begrotingsevenwicht. En centrale banken voeren een uitzonderlijk ruim beleid middels 0% rentes, maatregelen om banken overeind te houden via het verlagen van kapitaalvereisten en het injecteren van enorme hoeveelheden liquiditeit, en het grootschalig opkopen van staatsobligaties en bedrijfsobligaties. Dat terwijl destijds de geldhoeveelheid zelfs werd verkapt.

Cruciaal voor de vraag of de recessie wel/niet zal uitmonden in een depressie is de vraag hoe lang de stringente overheidsmaatregelen nog aanhouden. Dat hangt er van af hoe lang het duurt om het coronavirus te bestrijden en wanneer een medische oplossing voorhanden is. Ook zal in toenemende mate het maatschappelijk debat gevoerd gaan worden over de balans tussen de coronamaatregelen en de sociaaleconomische kosten.

Algemene ontwikkelingen in de pensioensector in 2019

Diverse ontwikkelingen op het gebied van pensioen in het verslagjaar vormden de aanleiding voor nieuwe wetgeving en zijn van invloed op de organisatie van het pensioenfonds.

1. Wetgeving

1.1 Pensioenwet en aanverwante regelgeving

Verzamelwet Pensioenen 2019

Deze wet is een verzameling van zeer uiteenlopende pensioenzaken. De wet is op 11 december 2018 aangenomen door de Eerste Kamer en is op 1 januari 2019 in werking getreden.

Hieronder is een opsomming gemaakt van de onderwerpen waar de wetswijzigingen betrekking op hebben die in deze verzamelwet zijn opgenomen:

- Automatische waardeoverdracht en afkoop van hele kleine pensioenen;
- Gegevenslevering DNB;
- Overbruggingspensioen;
- Medezeggenschap kleine ondernemingen;
- Premiebetaling op basis van feitelijk verloonde bedragen per maand.

Verder wordt middels deze verzamelwet nader geëxpliciteerd dat het bestuur altijd verantwoordelijk blijft voor vermogensbeheer, ook al is dat uitbesteed.

Uniforme Rekenmethodiek (URM)

In 2018 zijn ministeriële regelingen gepubliceerd met de uniforme rekenmethodiek (URM) die gebruikt moet worden voor het berekenen van de scenario's van het te bereiken pensioen. Deze scenario's moeten worden getoond op Mijnpensioenoverzicht.nl vanaf 30 september 2019 en op het Uniform Pensioenoverzicht (UPO) dat in 2020 wordt verstuurd. In deze regelingen zijn drie rekenmethoden omschreven: de generieke methode, rekenmethode 1 en rekenmethode 2.

Het tonen van verschillende uitkomsten van het pensioen met behulp van scenariobedragen helpt om de risico's individueel inzichtelijk en voor de deelnemer relevant te maken. De Pensioenwet schrijft daarom voor dat pensioenuitvoerders de indicatie van het pensioen voor de deelnemer inzichtelijk maken in drie pensioenbedragen, gebaseerd op een optimistisch, verwacht en pessimistisch scenario. Deze rekenmethodieken zijn zowel van belang voor de communicatie van pensioenuitvoerders als voor de vaststelling van de risicohouding bij premieovereenkomsten, premieregelingen en variabele uitkeringen. De scenariobedragen houden niet alleen rekening met de door de pensioenuitvoerder toekomstig te verlenen toeslagen en eventuele kortingen maar ook met de toekomstige inflatie in de scenario's.

De generieke rekenmethode is een rekenmethode voor alle soorten pensioenovereenkomsten. Rekenmethode 1 en 2 zijn niet toepasbaar voor premieovereenkomsten. De pensioenuitvoerder kiest de rekenmethode die passend is gegeven de kenmerken van de pensioenuitvoerder en de pensioenregelingen die worden uitgevoerd. Stichting Pensioenfonds Trespa past de generieke rekenmethode toe.

1.2 Overige wet- en regelgeving

Fiscale kader pensioen

In hoofdlijnen ziet het fiscale kader er per 1 januari 2019 (en 2020) als volgt uit:

- Middelloonregelingen: maximaal opbouwpercentage ouderdomspensioen van 1,875% bij een pensioenleeftijd van 68 jaar;

- Eindloonregelingen: maximaal opbouwpercentage ouderdomspensioen van 1,657% bij een pensioenleeftijd van 68 jaar;
- Het pensioengevend inkomen is in 2019 gemaximeerd op EUR 107.593 (2020: EUR 110.111);
- De minimale franchise in een eindloonregeling is per 1 januari 2019 EUR 15.599 (2020: EUR 16.030);
- De minimale franchise in een beschikbare premiereregeling en een middelloonregeling is per 1 januari 2019 EUR 13.785 (2020: EUR 14.167).

Wet temporisering verhoging AOW-leeftijd

De AOW-leeftijd is in 2019 66 jaar en 4 maanden.

Als onderdeel van het pensioenakkoord over de vernieuwing van het pensioenstelsel is in juli 2019 het wetsvoorstel aangenomen inzake de temporisering van de stijging van de AOW-leeftijd. Deze wet is per 1 januari 2020 in werking getreden. In de onderstaande tabel zijn de AOW-leeftijden opgenomen tot en met 2025. De verwachting is dat daarna de AOW-leeftijd niet 1 jaar zal stijgen per jaar dat we langer leven, maar 8 maanden. De AOW-leeftijd blijft wel gekoppeld aan de levensverwachting, maar in minder mate.

Jaar	AOW-leeftijd
2019	66 jaar en 4 maanden
2020	66 jaar en 4 maanden
2021	66 jaar en 4 maanden
2022	66 jaar en 7 maanden
2023	66 jaar en 10 maanden
2024	67 jaar
2025	67 jaar

De pensioenrichtleeftijd in pensioenregelingen is per 1 januari 2018 toegenomen van 67 jaar naar 68 jaar. In 2019 en 2020 is de pensioenrichtleeftijd 68 jaar gebleven.

Publicatie inzake staffelbesluit

Op 27 december 2019 is het staffelbesluit pensioenen geactualiseerd. In het besluit zijn nieuwe staffels voor de nettopensioenregeling opgenomen, die vanaf 1 januari 2020 van kracht zijn. Deze (lichte) aanpassing is in verband met de aanpassing van de nettofactor voor het berekenen van de premiepercentages voor nettopensioen. De nettofactor is gedaald doordat het belastingtarief in de hoogste belastingschijf in 2019 ook is gedaald. Verder zijn de overige staffelpercentages licht aangepast in verband met de toepassing van meer recente overlevingstafel.

Introductie sleutelfuncties bij pensioenfondsen

Op 13 januari 2017 is de Europese IORP II richtlijn in werking getreden. Deze richtlijn moest door pensioenfondsen uiterlijk op 13 januari 2019 geïmplementeerd zijn. Het doel van de richtlijn is het bevorderen van de verdere ontwikkeling van de 2e pijler pensioen in de EU.

In verband met de implementatie van de IORP II richtlijn moet een pensioenfonds over de volgende drie sleutelfuncties beschikken:

- De risicomanagement functie;
- De actuariële functie;
- De interne audit functie.

Bij de inrichting mag rekening worden gehouden met de omvang en interne organisatie van het pensioenfonds, en met de omvang, de aard en de complexiteit van de werkzaamheden van het pensioenfonds. Het identificeren van de sleutelfuncties mag niet tot al te belastende vereisten voor een pensioenfonds leiden.

Er dient onderscheid gemaakt te worden tussen:

- De personen die sleutelfuncties vervullen: diegenen die betrokken zijn bij de uitvoering van de sleutelfuncties;
- De houders van een sleutelfunctie: diegenen die eindverantwoordelijk zijn voor de uitoefening van de taken die vallen onder een sleutelfunctie.

Houders van sleutelfuncties rapporteren materiële bevindingen en aanbevelingen aan het bestuur:

- Als de houder van een sleutelfunctie ook bestuurslid is, moeten materiële bevindingen en aanbevelingen ook aan de Raad van Toezicht of de visitatiecommissie gerapporteerd worden;
- Als het bestuur geen afdoende maatregelen treft, is de houder van de sleutelfunctie verplicht hiervan melding te doen bij DNB.

Wet arbeidsmarkt in balans

Op 1 januari 2020 treedt de Wet arbeidsmarkt in balans (WAB) in werking. De WAB moet ervoor zorgen dat payrollwerknemers gelijke arbeidsvoorwaarden hebben als werknemers met gelijke of gelijkwaardige functies die in dienst zijn van de inlener. Een onderdeel van die gelijke arbeidsvoorwaarden is dat er sprake is van een adequaat pensioen. Dit onderdeel gaat in per 1 januari 2021. Sociale partners denken nog na over de opzet van een adequaat pensioen voor payrollwerknemers.

2. Financiële positie pensioenfondsen

Dekkingsgraad pensioenfondsen

De gemiddelde dekkingsgraad van de Nederlandse pensioenfondsen is over heel 2019 gedaald van 104% naar 103%. De beleidsdekkingsgraad voor een gemiddeld pensioenfonds, gebaseerd op de gemiddelde dekkingsgraad van de afgelopen twaalf maanden, daalde in 2019 van 108% naar 103%. Deze eindstand voor 2019 is lager dan het gemiddelde wettelijke vereiste minimum van 104,3%. Door deze ontwikkeling van de (beleids)dekkingsgraad in 2019 was er sprake van een kortingsdreiging. Minister Koolmees bracht redding met een jaar uitstel: geen korting in 2020 zolang de dekkingsgraad minimaal 90% is. Kortingen per 1 januari 2021 blijven echter een realistisch scenario, tenzij er volgend jaar wederom sprake is van aanpassing van de kortingsregels.

Laagste rente ooit overschaduwde het beste beursjaar sinds 2008. De aandelenbeurzen sloten 2019 af met een forse winst van circa 30%. De rente daalde echter in 2019 fors, waardoor de meeste pensioenfondsen in 2019 toch met een lagere (beleids)dekkingsgraad afsluiten dan in 2018.

De voortslepende brexit zorgde in Europa voor veel onzekerheid. President Trump van de Verenigde Staten (VS) begon het jaar met het onder druk zetten van de voorzitter van de FED. Trump wilde geen rentestijging gezien de dalende economische groei en lage inflatie, maar ook omdat de competitie op de handelsmarkten een lagere en zelfs negatieve rente heeft. Verder was er de dreiging van een handelsoorlog tussen de VS en China. Dit zorgde voor spanning op de beurzen. Het sentiment en de verwachtingen van de beleggers verbeterden echter door het nieuws dat de VS en China een onderhandelingsresultaat behaalden.

Per saldo zijn de wereldwijde aandelenbeurzen van ontwikkelde landen in 2019 met ongeveer 30% gestegen, waarmee het minder goede resultaat van 2018 meer dan goed is gemaakt. Voor pensioenfondsen die de valuta's hadden afgedekt, is dit rendement lager aangezien de euro daalde ten opzichte van alle belangrijke valuta: Amerikaanse dollar, Japanse Yen en Britse Pond. Vooral de Amerikaanse aandelenmarkten, die met ongeveer 33% stegen, presteerden sterk ondanks de handelsperikelen met China. De Chinese aandelen leden er wel onder. Door het opleggen van steeds hogere tarieven op steeds meer exportproducten liep de Chinese economische groei een flinke deuk op en bleef ook de aandelenbeurs achter. Mede hierdoor was het resultaat op emerging markets aandelen lager. Dat bleef met een stijging van ongeveer 20% achter bij de ontwikkeling van de ontwikkelde beurzen.

Naast aandelen behaalden alle andere beleggingen zoals vastgoed, high yield en emerging markets debt, hypotheek en staatsobligaties ook positieve rendementen.

De swaprente daalde in 2019 fors. De 20-jaars marktrente daalde over 2019 met circa 80 basispunten. Ook de Ultimate Forward Rate (UFR) daalde in 2019 van 2,3% naar 2,1%. Door die daling moeten voor de lange looptijden hogere verplichtingen worden aangehouden. De UFR betekent dat pensioenfondsen voor langlopende verplichtingen mogen uitgaan van een hogere rente dan de marktrente. Inmiddels is het verschil tussen de marktrente en de UFR flink teruggelopen.

3. Overige ontwikkelingen

Pensioenakkoord vernieuwing pensioenstelsel

Na jaren van onderhandelen presenteerde de sociale partners op 5 juni 2019 een principeakkoord onder voorwaarde dat de achterbannen van de betrokken werknemersvakverenigingen akkoord zouden gaan. Alle achterbannen zijn in juni 2019 akkoord gegaan waardoor het Pensioenakkoord definitief is geworden. Het kabinet en sociale partners hebben gezamenlijk afspraken gemaakt over de vernieuwing van het stelsel van arbeidsvoorwaardelijke pensioenen en de AOW-leeftijd. De SER heeft op 5 juni 2019 een ontwerpadvies uitgebracht. Het kabinet heeft aangegeven dit advies over te nemen.

In het akkoord zijn afspraken gemaakt over:

- Ontwikkeling van de AOW-leeftijd en pensioenrichtleeftijd;
- Vervroegde uitkering;
- Een nieuw, meer toekomstbestendig pensioenstelsel;
- Afschaffen doorsneesystematiek;
- Opname 10% van de pensioenwaarde op de pensioendatum;
- Nabestaandenpensioen;
- Arbeidsongeschiktheidsverzekering voor ZZP'ers.

De doelen van de hervorming van het pensioenstelsel zijn de volgende:

- Eerder perspectief bieden op een koopkrachtig pensioen, waarbij pensioen eerder verhoogd (verlaagd) wordt bij positieve (negatieve) rendementen;
- Pensioen transparanter en persoonlijker maken;
- Betere aansluiting bij ontwikkelingen in maatschappij en arbeidsmarkt.

Een stuurgroep bestaande uit vertegenwoordigers van sociale partners en het kabinet houdt toezicht op de nadere uitwerking van het principeakkoord. Pensioenuitvoerders, toezichthouders en onafhankelijke deskundigen worden bij de uitwerking betrokken. Minister Koolmees heeft aangegeven dat voor de zomer van 2020 de Tweede Kamer geïnformeerd wordt over de voortgang en de bevindingen van deze stuurgroep. De FNV heeft in juni 2020 aangegeven nog geen 'rechtsgeldig besluit' te kunnen nemen over de uitwerking van het pensioenakkoord, aangezien een deel van het leden parlement van FNV daar nog niet aan toe is en heeft het besluit vooralsnog met twee weken uitgesteld.

Het wetsvoorstel waarin de mogelijkheid wordt geregeld om 10% van de pensioenwaarde op de pensioendatum op te nemen en extra mogelijkheden voor vervroegde uitkering is in concept gereed en zal per 2021 in werking treden.

Ministeriële regeling over beperken pensioenverlagingen

Op 19 november 2019 stuurde minister Koolmees zijn brief over tijdelijke maatregelen ter voorkoming van pensioenverlagingen aan de Tweede Kamer. Deze maatregelen zijn in december 2019 vormgegeven in een ministeriële regeling. De minister heeft in overleg met DNB besloten dat onder voorwaarden het volgende geldt:

- De hersteltermijn om het vereist eigen vermogen te bereiken is verlengd van tien naar twaalf jaar;
- Pensioenfondsen wier (beleids)dekkingsgraad op het zesde meetmoment op 31 december 2019 onder de minimaal vereiste dekkingsgraad ligt, in 2020 geen korting hoeven door te voeren op grond van het minimaal vereist eigen vermogen.

De volgende voorwaarden zijn gekoppeld aan bovenstaande twee punten:

- Als de actuele dekkingsgraad van een pensioenfonds dat van deze regeling gebruik wil maken, lager is dan 90%, dient het pensioenfonds een onvoorwaardelijke korting door te voeren zodat de actuele dekkingsgraad direct stijgt tot 90%. Deze onvoorwaardelijke korting naar 90% mag gespreid worden doorgevoerd gedurende maximaal de termijn die wordt gebruikt voor het herstelplan;

- Een pensioenfonds dient te onderbouwen waarom het gebruik wil maken van de verlengde hersteltermijnen of de vrijstelling van het zesde meetmoment. Evenwichtige belangbehartiging speelt daarbij een belangrijke rol;
- Tenslotte moet het pensioenfonds de deelnemers en pensioengerechtigden informeren over het gebruik en de onderbouwing van het genomen besluit.

Wetsvoorstel Wet pensioenverdeling bij scheiding 2021

Op 16 september 2019 is het wetsvoorstel Wet pensioenverdeling bij scheiding 2021 ingediend. In het wetsvoorstel wordt conversie het uitgangspunt in plaats van verevening. De beoogde inwerkingtredingsdatum is 1 januari 2021.

- De pensioenuitvoerder gaat, op basis van een melding van de ingeschreven scheiding vanuit de Basisregistratie Personen (BRP), over tot verdeling van het pensioen door middel van conversie tenzij de ex-echtgenoten binnen 6 maanden stukken overleggen waarin afwijkende/andere afspraken zijn overeengekomen. Zij kunnen laten weten dat zij nog 6 maanden extra nodig hebben om die afspraken te maken.
- De helft van het tijdens de huwelijkse periode opgebouwde ouderdomspensioen en de helft van het tijdens de huwelijkse periode opgebouwde partnerpensioen worden omgezet in een zelfstandige aanspraak op ouderdomspensioen voor de tot verdeling gerechtigde echtgenoot. Over de manier waarop dit berekend wordt, wordt nog overlegd.
- Partners kunnen in onderling overleg hier dus nog steeds van afwijken. Bijvoorbeeld een:
 - verevening in plaats van conversie in een aantal uitzonderingssituaties;
 - andere periode van verdeling dan de huwelijkse periode (bijvoorbeeld periode samenwoning voorafgaande aan het huwelijk wordt meegenomen);
 - ander deel dan de helft van de opbouw tijdens de huwelijkse periode.
- Net zoals onder de WVPS geldt de WPS 2021 niet voor ongehuwd samenwonenden. Zij kunnen wel overeenkomen dat het pensioen wordt verdeeld conform de WPS 2021, mits de uitvoerder bereid is daaraan mee te werken.

Pensioenuitvoerders zullen hun juridische documenten, hun communicatie over pensioenen en hun administratieve processen op het moment dat het wetsvoorstel in de Eerste Kamer is aangenomen moeten aanpassen.

Commissie Parameters

De pensioenwet schrijft bij de berekening van premies en het opstellen van herstelplannen het gebruik van een aantal parameters voor. De parameters worden om de vijf jaar opnieuw bezien door een speciaal daartoe in het leven geroepen commissie en vastgesteld door de minister. De vorige set parameters werd vastgesteld per 1 januari 2015 en een herziening vindt nu plaats per 1 januari 2020.

Op 11 juni 2019 publiceerde de Commissie Parameters haar advies. Het kabinet neemt het advies over en dat betekent dat met ingang van 1 januari 2020 de nieuwe parameters van kracht zijn.

Voor de premies voor 2020 hebben de nieuwe parameters nog geen invloed, maar voor de periode daarna is er een stevige impact. Vanaf 2021 wordt bovendien de UFR-systematiek gewijzigd. Die wijziging betekent in de praktijk een verlaging van de rentecurve. Dit zal ook effect hebben op premies en herstelplannen van pensioenfondsen. Voor premies geldt dan dat met

name de niet gedempte premies daarna stijgen. De gedempte premies worden pas hoger nadat de vijf-jaarsperiode (die geldt voor de grondslagen van de gedempte kostendekkende premie) eindigt. In herstelpannen wordt het effect hiervan ook zichtbaar: het Vereist Eigen Vermogen wordt minder snel bereikt als alle omstandigheden verder gelijk blijven. Alleen de wijziging van de UFR-systematiek is relevant voor Stichting Pensioenfonds Trespa, aangezien het fonds de premie dempt op basis van een 36-maands gemiddelde van de DNB-rentetermijnstructuur.

Toezicht

Voor 2019 had AFM de volgende speerpunten vastgesteld:

- Toezicht op nieuwe partijen en markten door Brexit;
- Voorkomen van onverantwoord gebruik van technologie en data;
- Aanpak van niet-passende financiële producten;
- Aandacht voor duurzaamheid in de financiële sector;
- Aanpak van marktrisico's in de kapitaalmarkten;
- Duurzame verbetering van de kwaliteit van accountantscontroles;
- Tegengaan van witwassen en andere financieel-economische criminaliteit.

De AFM heeft als missie voor 2020-2022: "De AFM maakt zicht sterk voor eerlijke en transparante financiële markten. Als onafhankelijk gedragstoezichthouder dragen wij bij aan duurzaam financieel welzijn in Nederland". De AFM heeft drie organisatiebrede prioriteiten gekozen:

- Proactief: Problemen bij financiële instellingen worden het meest effectief aangepakt door ze te voorkomen;
- Datagedreven: Een datagedreven werkwijze is voor de AFM een belangrijke voorwaarde voor een proactieve toezichtaanpak;
- Invloedrijk: De AFM haar internationale positie versterken en voert haar inspanning op dat gebied op.

Voor 2020 focust AFM op de volgende vijf trends:

- Digitalisering;
- Marco-economische ontwikkelingen;
- Veranderingen in (Europese) regelgeving;
- Geopolitieke ontwikkelingen;
- Overgang naar een duurzame economie.

Toezichthouder DNB heeft voor 2019 op de volgende gebieden onderzoeken verricht bij pensioenfonds in het kader van haar toezichttaak:

- EIOPA IORP stresstest 2019 (inclusief uitvraag klimaatrisico's);
- Onderzoek datakwaliteit;
- Onderzoek informatiebeveiliging;
- Onderzoek IORP II: functioneren risicomanagement en sleutelfunctiehouders Risk en Internal Audit;
- Verandervermogen: onderzoek naar strategische risicobeheersing;
- Financiële positie pensioenfonds en voorbereiding op mogelijke kortingen;
- Onderzoek kosten PPI's;

- Onderzoek Wet Verbeterde Premieregeling.

Voor 2020 heeft DNB de volgende speerpunten:

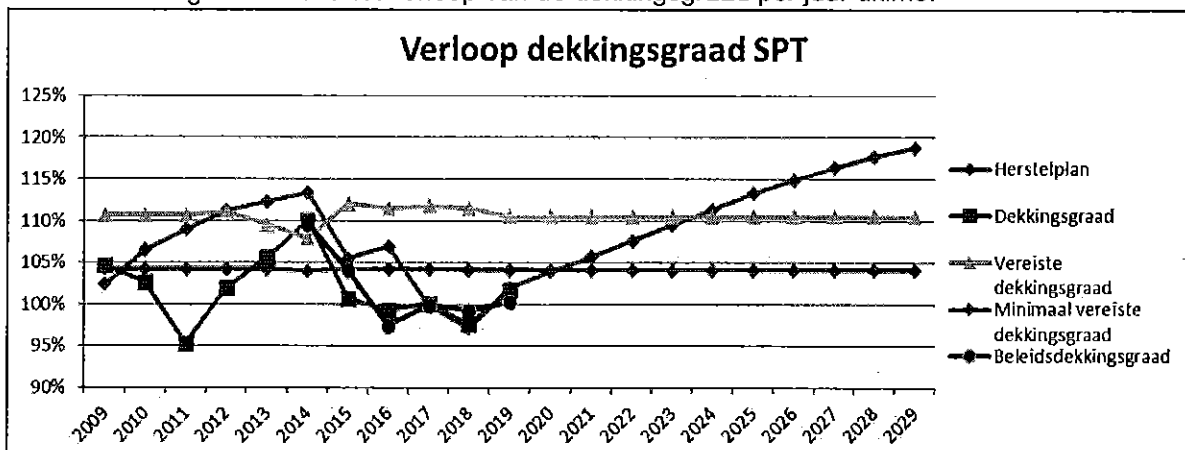
- De financiële opzet;
- De voorbereiding van pensioenfondsen op de pensioenhervorming;
- De datakwaliteit;
- ESG- en cyberrisico's;
- De invulling en werking van de sleutelfunctie
- Het toezicht gericht op pensioenuitvoeringsorganisaties.

Ontwikkeling van de dekkingsgraad

De financiële positie van het fonds wordt beïnvloed door: de ontwikkeling van de rekenrente voor de waardering van de verplichtingen, de ontwikkeling van de marktprijzen van de beleggingen (het behaalde rendement), en overige factoren zoals gegeven indexatie en aanpassingen van de overlevingstafel. Hierover wordt gerapporteerd door middel van een dekkingsgraad die de waarde van de bezittingen van het pensioenfonds als percentage van de pensioenverplichtingen uitdrukt.

De dekkingsgraad op basis van de door DNB voorgeschreven rentetermijnstructuur (UFR) is in het afgelopen boekjaar gestegen van 97,6% naar 101,8%. De rentetermijnstructuur ultimo 2019 kwam voor de verplichtingen van het pensioenfonds overeen met een gemiddelde rente van 0,8%.

Onderstaande grafiek toont het verloop van de dekkingsgraad per jaar ultimo.

Tabel 2 Verloop dekkingsgraad

Het minimaal vereist eigen vermogen bedraagt per 31 december 2019 4,1% van de voorziening pensioenverplichtingen (2018: 4,1%), waardoor de minimaal vereiste dekkingsgraad 104,1% bedraagt.

De dekkingsgraad bedraagt per 31 december 2019 101,8% en bevindt zich hiermee onder de minimaal vereiste dekkingsgraad van 104,1%. De beleidsdekkingsgraad bedraagt 100,3% en is

dus lager dan de minimaal vereiste dekkingsgraad en aanzienlijk lager dan de vereiste dekkingsgraad van 111,0%. Dit betekent dat er sprake is van een tekort per 31 december 2019.

Het fonds zal tot een korting van de pensioenrechten en pensioenaanspraken over moeten gaan als de beleidsdekkingsgraad per 31-12-2019 en per 31-12-2020 lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad en als ook de aanwezige dekkingsgraad per 31-12-2020 lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad. Het doorvoeren van een korting eind 2020 is echter niet nodig als de afspraken uit het nieuwe pensioenakkoord, (waaronder afspraak dat geen korting nodig is bij dekkingsgraad hoger dan 90%) worden doorgevoerd.

Ontwikkeling van het eigen vermogen van het fonds

In 2019 nam het eigen vermogen van SPT toe met € 8,1 miljoen van -/- € 4,2 miljoen naar € 3,8 miljoen. De ontwikkeling van het eigen vermogen wordt door twee belangrijke factoren beïnvloed: de rente en de rendementen. Daarnaast zijn er kleinere factoren die in de meeste jaren ieder afzonderlijk niet in belangrijke mate bijdragen, maar op langere termijn wel degelijk meetellen. Deze factoren worden hieronder toegelicht.

Mutatie technische voorziening door wijziging rentetermijnstructuur bedraagt € 32,4 miljoen negatief.

Als de rente daalt, stijgt de waarde van de pensioenvoorziening (en andersom). Een daling van de rente beïnvloedt echter ook de waarde van het belegd vermogen omdat een deel van het belegd vermogen gevoelig is voor rentewijzigingen: het belegd vermogen neemt dan eveneens toe. In 2019 is de voorziening pensioenverplichtingen met € 32,4 miljoen gestegen als gevolg van de daling van de rentetermijnstructuur voor risico van het fonds.

De benodigde intresttoevoeging (-/- 0,235%) aan de voorziening pensioenverplichtingen bedroeg € 0,4 miljoen.

Beleggingsopbrengsten (€ 39,7 miljoen positief)

De aandelenportefeuille, inclusief vastgoedbeleggingen, liet een rendement van € 10,5 miljoen zien. De opbrengsten uit vastrentende waarden bedroegen € 29,6 miljoen. De kosten van het vermogensbeheer waren € 0,4 miljoen.

Premies en pensioenopbouw (€ 5,6 miljoen positief)

SPT ontving in totaal een premie van 21% van de salarissom (€ 5,6 miljoen), dit in lijn met het actuele financieringsbeleid en het herstelplan dat ten tijde van het premiebesluit voor 2019 van kracht was. De totale premie is bestemd om de pensioenaangroei in 2019 te dekken en was hoger dan de premie die benodigd was om de pensioenaangroei in 2019 van € 5,4 miljoen te dekken. Per saldo was er een premieresultaat van € 0,2 miljoen.

Overige factoren

Het resultaat op overige factoren bedroeg in 2019 ca -/- € 0,2 miljoen.

Herstelplan

Als de dekkingsgraad van het pensioenfonds lager is dan de vereiste dekkingsgraad, moet een herstelplan worden opgesteld waaruit blijkt hoe het fonds het vermogen binnen 10 jaar op het vereiste niveau brengt. Jaarlijks wordt dit plan geëvalueerd en geactualiseerd. Ook in 2019 is een herstelplan opgesteld. Dit plan is gebaseerd op de situatie per 31 december 2018. Het herstelplan laat zien hoe de beleidsdekkingsgraad binnen 10 jaar herstelt tot boven de vereiste dekkingsgraad.

Haalbaarheidstoets

Onderdeel van het nFTK is de jaarlijkse haalbaarheidstoets. De haalbaarheidstoets geeft inzicht in de samenhang tussen de financiële opzet, het verwachte pensioenresultaat en de risico's die relevant zijn. Primair is de haalbaarheidstoets een beleidstool voor het bestuur van het pensioenfonds en de sociale partners om inzicht te krijgen of de pensioentoezegging kan worden waargemaakt. Op basis van de uitkomsten kunnen bestuur en sociale partners bepaalde beleidsbeslissingen nemen en onderbouwen. Er worden in de haalbaarheidstoets diverse toekomstscenario's doorgerekend over een periode van 60 jaar. De uitkomst hiervan noemen we het pensioenresultaat.

Het bestuur heeft ondergrenzen gesteld voor het pensioenresultaat en voor de maximale afwijking in het zogenoemde slechtweersscenario. Jaarlijks wordt middels de haalbaarheidstoets getoetst of nog wordt voldaan aan de gestelde ondergrenzen.

De haalbaarheidstoets die in 2019 uitgevoerd is, leert dat slechts marginaal wordt afgeweken van de uitkomsten van de aanvangshaalbaarheidstoets.

Uit de toets blijkt dat het Verwacht pensioenresultaat (op fondsniveau) van 84% onder de vastgestelde ondergrens van 85% valt. Het pensioenresultaat in het slechtweersscenario komt uit op 69%. De resultaten zijn besproken met de werkgever en er is besloten de grenzen niet aan te passen.

Ontwikkeling van het deelnemersbestand

Deelnemersbestand	Actieve deelnemers	Gewezen deelnemers	Pensioen-gerechtigden	Totaal
Stand per 31-12-2018	501	574	166	1.241
mutaties door:				
Nieuwe toetredingen	70	0	0	70
Ontslag met premievrije aanspraak	-35	35	0	0
Waardeoverdracht	0	0	0	0
Ingang pensioen	-3	-6	9	0
Beeindiging pensioen	0	0	-1	-1
Overlijden	0	-3	-5	-8
Nabestaanden	0	0	9	9
Afkoop	0	0	0	0
Andere oorzaken ⁽¹⁾	0	-4	0	-4
mutaties per saldo	32	22	12	66
Stand per 31-12-2019	533	596	178	1.307

Tabel 3 Ontwikkeling deelnemersbestand

(1) Mutatie in verband met een statuswijziging van gewezen deelnemer naar actieve deelnemer (-3) en een mutatie van een deelnemer die ten onrechte was opgenomen als gewezen deelnemer in plaats van actieve deelnemer (-1).

Uitvoering van het beleid

Doelstelling in het verslagjaar

Doelstelling is het nakomen van pensioenaanspraken en pensioenrechten, waarbij het streven is ingegane pensioenen en premievrije pensioenaanspraken waardevast te houden (te indexeren). De voor dat streven geldende maatstaf is 27% van het 'afgeleide prijsindexcijfer alle huishoudens'. In de opzet van de pensioenregeling wordt gestreefd naar eenvoud en transparantie en naar onafhankelijkheid van de ontwikkelingen in de sociale zekerheid. SPT streeft ernaar deze doelstelling te bereiken met aanvaardbare en stabiele premies. Het strategisch beleggingsbeleid van SPT is erop gericht om binnen de door het Bestuur aanvaarde risico's maximale beleggingsresultaten te genereren, zodat SPT op lange termijn een gezonde financiële positie heeft. Hierbij wordt een afweging gemaakt tussen de doelstellingen en het risico dat wordt gelopen. Dit wordt met een Asset Liability Management (ALM) studie getoetst. Deze ALM-studie wordt minimaal één maal per drie jaar uitgevoerd en is voor het laatst in 2017 uitgevoerd. Op korte termijn geven de uitkomsten aan dat het vereist eigen vermogen binnen de bandbreedtes ligt.

De huidige financiële positie leidt ertoe dat er een substantiële kans is op rechtenkorting in de toekomst en zal naar verwachting de feitelijke premie in de toekomst niet toereikend zijn om de

opbouw te financieren. Het pensioenfonds heeft overrendement nodig om tijdig uit het dekkingstekort te geraken.

Financiering van de pensioenregeling

Kostendekkende en gedempte premie

De kostendekkende premie voor het jaar 2019 is berekend op basis van de per 1 januari 2019 geldende rentetermijnstructuur zoals deze door De Nederlandsche Bank (DNB) gepubliceerd en bedraagt € 5,7 miljoen. De berekening van de gedempte premie wordt gebaseerd op het voortschrijdend gemiddelde van de rente over de achterliggende 36 maanden van de door DNB voorgeschreven rentetermijn-structuurcurve en bedraagt in 2019 € 5,6 miljoen.

In onderstaande tabel is het verloop van de premie, pensioenuitvoeringskosten en uitkeringen weergegeven:

Pensioenuitvoering	2019	2018	2017	2016	2015
Kostendekkende premie	5.722	4.874	5.813	5.680	4.977
Gedempte premie	5.635	4.897	5.170	4.913	4.458
Feitelijke premie	5.640	5.332	5.344	5.384	5.345
Pensioenuitvoeringskosten	443	369	390	462	493
Pensioenuitvoeringskosten per deelnemer	0,339	0,297	0,326	0,395	0,439
Uitkeringen	2.255	2.129	2.221	2.256	2.219

Tabel 4 Pensioenuitvoering

In de onderstaande tabel is de specificatie van de kostendekkende en de gedempte premie weergegeven:

	Kostendekkende premie	Gedempte kostendekkende premie
Actuarieel benodigd voor nieuwe aanspraken en risicopremies voor risico pensioenfonds	4.379	4.303
In premie begrepen bedrag voor directe kosten	375	375
In premie begrepen bedrag voor toekomstige kosten	131	129
Premies risicoherverzekering	284	284
Benodigde solvabiliteitsopslag	553	544
Totaal premie	5.722	5.635

Tabel 5 Kostendekkende en gedempte premie

Werkgevers- en deelnemerspremie

In 2019 bedroeg de werkgevers- en werknemerspremie in totaal 21% van de salarissom. Tezamen bedroeg de totale feitelijke premie € 5,6 miljoen.

Indexatie

Het Bestuur heeft besloten de pensioenrechten per 1 januari 2019 niet te verhogen. Per 1 januari 2019 betrof de indexatie achterstand 11,22% voor de actieven en 12,57% voor de inactieven en gepensioneerden. Per 31 december 2019 betrof de indexatie achterstand 7,97% (actieven) respectievelijk 10,04% voor de inactieven en gepensioneerden. De achterstand is gebaseerd op de gemiste indexaties in de afgelopen 10 jaar in plaats van alle gemiste indexaties in het verleden. De vermindering van de indexatieachterstand wordt veroorzaakt door de toeslag over de vervallen achterstand van 2009. De verwachting is dat er de komende jaren geen inhaalindexaties zullen plaatsvinden in verband met de financiële situatie.

Premie 2019

De premie van 21% van de salarissom is in 2019 vastgesteld op basis van de op dat moment van toepassing zijnde pensioenregeling en wetgeving.

Communicatie

In 2019 zijn alle reguliere communicatie-activiteiten uitgevoerd conform de voorgenomen planning en het beleidsplan communicatie. In een brief aan alle deelnemers heeft het Bestuur wederom aandacht gevraagd voor de positie van het fonds, waarbij aangegeven is, dat de premie ontoereikend is voor een volledige opbouw van het pensioen en dat de mogelijkheid tot korting van de pensioenrechten in de toekomst een reële optie is.

Er werd in 2019 één pensioenkrant en één brief aan alle deelnemers verstuurd. De pensioenkrant was vooral van algemene informatieve aard, maar schonk ook aandacht aan specifiekere actualiteiten, zoals de kans op korten en de kengetallen van de regeling voor het jaar 2019. De brief ging verder in op de gekorte pensioenopbouw in 2019.

Daarnaast vindt veel pensioencommunicatie op individuele basis plaats. Zowel actieven, gepensioneerden en slapers wendden zich met hun vragen vaak tot de pensioendesk binnen Trespa. Antwoorden worden dan vaak op de persoonlijke situatie toegespitst. De omvang van het fonds geeft hiertoe voldoende mogelijkheid. In gesprekken wordt ook altijd verwezen naar mijnpensioenoverzicht.nl

Uitbesteding

Uitbestedingsbeleid

Het uitbestedingsbeleid heeft tot doel de beheersing van risico's die samenhangen met uitbesteding van (delen van) bedrijfsprocessen. Het uitbestedingsbeleid beschrijft de uitgangspunten voor uitbesteding, het uitbestedingsproces, de eisen die aan de uitvoerder gesteld worden, hoe de continuïteit van de uitbestede processen gewaarborgd wordt en hoe getoetst wordt of de wijze waarop de uitbestede processen worden uitgevoerd nog in overeenstemming is met de gemaakte afspraken.

Het Bestuur is en blijft te allen tijde verantwoordelijk voor een beheerste en integere bedrijfsvoering, ook voor het gedeelte van de werkzaamheden dat is uitbesteed. Het beleid is in 2016 vastgelegd in een beleidsnota.

Uitbesteding vermogensbeheer en pensioenbeheer

De Pensiondesk ondersteunt het Bestuur bij het toezicht op het vermogensbeheer en op het terrein van risicobeheersing. Hierbij steunt het Bestuur op de ISAE 3402 rapporten die zij jaarlijks ontvangt van AON en RiskCo. De ISAE 3402 rapporten worden mede aan de hand van de rapportage door de compliance officer door het Bestuur beoordeeld.

BMO is op basis van een Investment Management Agreement door het Bestuur aangesteld voor het beheren van het vermogen en het adviseren van het Bestuur over het beleggingsbeleid. De taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van BMO zijn schriftelijk vastgelegd.

Uitvoeringskosten

De uitvoeringskosten van pensioenfondsen hebben ook in 2019 bij politiek, toezichthouders, de media en het algemeen publiek onverminderd in de belangstelling gestaan.

Onder uitvoeringskosten wordt in dit verband verstaan de kosten van pensioenbeheer, vermogensbeheer en de transactiekosten.

Onder kosten van pensioenbeheer wordt verstaan de pensioenadministratiekosten, de communicatiekosten, de werkgeverskosten, de kosten van bestuur en financieel beheer en de projectkosten. De pensioenbeheerkosten zijn feitelijk de pensioenbeheerkosten die direct door SPT gemaakt zijn gecorrigeerd voor kosten gemaakt ten behoeve van activiteiten op het gebied van vermogensbeheer.

Kosten	2019	2018
Pensioenuitvoeringskosten	€ 443.000	€ 369.000
Vermogensbeheerkosten	€ 481.000	€ 428.000
Transactiekosten	€ 36.000	€ 79.000

Tabel 6 Uitvoeringskosten

De totale kosten bedragen per deelnemer:

Per deelnemer	2019		2018	
	actief	Pensioen gerechtigd	actief	Pensioen gerechtigd
Pensioenuitvoeringskosten	831,14	2.488,76	736,53	2.222,89
Vermogensbeheerkosten	902,44	2.702,25	854,29	2.578,31
Transactiekosten	67,54	202,25	157,68	475,90

Tabel 7 Uitvoeringskosten uitgedrukt per actieve en pensioengerechtigde deelnemer

Onder kosten van vermogensbeheer worden de beheerkosten van de beleggingen verstaan, prestatieafhankelijke vergoedingen en de kosten van bewaarloon.

	2019		2018	
	Beheer- kosten	Performance fees	Beheer- kosten	Performance fees
Aandelen	€ 43.000	€ 0	€ 91.000	€ 0
Vastrentende waarden Obligaties	€ 126.000	€ 0	€ 105.000	€ 0
Vastrentende waarden Hypotheken	€ 35.000	€ 0	-	-
Vastrentende waarden Credits	€ 277.000	€ 0	€ 232.000	€ 0
Totaal	€ 481.000	€ 0	€ 428.000	€ 0

Tabel 8 Vermogensbeheerkosten

De kosten ten aanzien van de pensioenuitvoerings- en vermogensbeheerkosten worden door het bestuur nauwlettend geanalyseerd en jaarlijks worden met de verschillende adviseurs de vergoedingen overeengekomen, welke in overeenstemming zijn met de beleidsbepalingen. De adviseurs worden door het bestuur mede gekwalificeerd op basis van deskundigheid.

De vermogensbeheer- en transactiekosten zijn als % van het gemiddeld belegd vermogen:

Beleggingen	2019	2018
Gemiddeld belegd vermogen:		
Aandelen	41.493.000	37.284.000
Vastrentende waarden	58.685.000	63.706.000
Derivaten	105.831.000	70.438.000
Totaal	206.009.000	171.428.000
Beheerskosten (incl derivaten)	481.000	428.000
Beheerskosten (excl derivaten)	481.000	428.000
% beheerskosten (incl derivaten)	0,23%	0,25%
% beheerskosten (excl derivaten)	0,23%	0,25%
Transactiekosten	36.000	79.000
% transactiekosten	0,02%	0,05%

Tabel 9 Vermogensbeheerkosten- en transactiekosten als % van het gemiddeld belegd vermogen

Onder transactiekosten wordt verstaan de kosten die gemaakt moeten worden om een beleggingstransactie tot stand te brengen en uit te voeren. Deze kosten worden gezien als onderdeel van het bedrag waarvoor beleggingsinstrumenten worden gekocht dan wel verkocht. De aangegeven transactiekosten zijn geschat en betreffen de standaard op- en afslagen die worden gehanteerd bij aankoop of verkoop van de fondsen. De transactiekosten zijn ingeschat op basis van het gemiddeld belegd vermogen over het gehele jaar, vermenigvuldigd met de contractuele procentuele beheerskosten.

De beleggingsadviescommissie (bestaande uit de Leden A), analyseert maandelijks wat de beheerskosten, in relatie tot het belegd vermogen, bedragen en indien nodig adviseert de beleggingsadviescommissie het bestuur over uit te voeren handelingen.

In onderstaand overzicht is de aansluiting tussen de vermogensbeheerkosten in de staat van baten en lasten en het bestuursverslag weergegeven.

	2019	2018
Ontvangen facturen vermogensbeheerkosten en afgerekend in voorgaand jaar	316.000	263.000
Ontvangen facturen vermogensbeheerkosten en afgerekend in huidig jaar	103.000	85.000
Totaal vermogensbeheerkosten in staat van baten en lasten huidig jaar	419.000	348.000
Beheerkosten in beleggingsfondsen	321.000	306.000
Transactiekosten in beleggingsfondsen	36.000	79.000
Overige kosten (beheer derivaten)	160.000	122.000
Totaal kosten vermogensbeheer opgenomen in bestuursverslag	517.000	507.000

Tabel 10 Vermogensbeheerkosten in bestuursverslag

Het bestuur is van mening dat de kosten van het vermogensbeheer overeenstemmen met de verwachtingen en dat deze in lijn zijn met het beleid. De vermogensbeheerkosten inclusief transactiekosten bedragen 0,25% van het gemiddeld belegd vermogen, welke iets lager ligt dan voorgaande jaren.

In de Toelichting op de Jaarrekening onder punt 10 worden de vermogensbeheerkosten verder toegelicht.

Beleidswijzigingen

Reglementen

Het pensioenreglement is aangepast per 1 januari 2019 met daar in de volgende belangrijkste wijzigingen: De verlaging van het voorwaardelijke pensioenopbouwpercentage naar 1,542% in verband met ontoereikende premie; de fiscale aftopping van € 107.593 op het pensioengevend salaris en de verhoging van de franchise naar € 18.100.

Risicomanagement

Het Bestuur van SPT is verantwoordelijk voor de beheersing van de risico's. Hiertoe heeft het Bestuur een controle raamwerk ingericht dat passend is bij het profiel van SPT en voor de risico's die SPT loopt. Het controle raamwerk helpt het Bestuur om vanuit de lange termijn doelstellingen van het Pensioenfonds en met inachtneming van de interne en externe omgeving, risico's structureel in kaart te brengen en daarop een beheerskader in te richten. Binnen dit raamwerk worden door het Bestuur balans-, financiële en niet-financiële risico's geïdentificeerd, de impact en waarschijnlijkheid van deze risico's vastgesteld en acties gedefinieerd om de gestelde beheersdoelstellingen te realiseren. De wijze waarop het Bestuur de risico's

identificeert en periodiek beoordeelt sluit aan op de door DNB gehanteerde vernieuwde toezichtaanpak FOCUS!

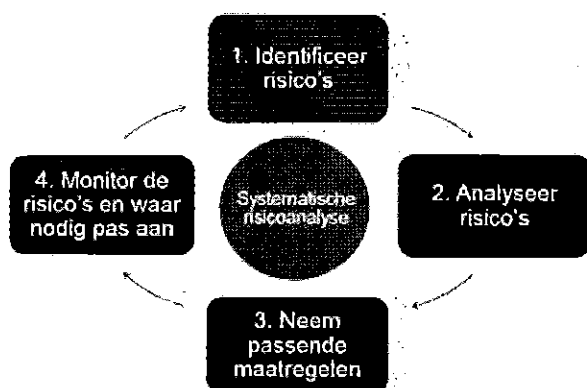
Het onderwerp risicomanagement is een vast onderdeel van de bestuursvergadering. Elke maand beoordeelt het Bestuur de ontwikkeling van de belangrijkste risico's waarbij de ontwikkelingen in de externe omgeving in overweging genomen worden. Als hier aanleiding voor is, zal het Bestuur tussentijds een beoordeling van de risico's uitvoeren. De hieronder beschreven risicobeheersingsystemen zijn erop gericht de risico's zoveel als mogelijk te onderkennen en te beheersen.

Door middel van het gekozen model wordt voldaan aan zowel de wettelijke eisen als ook de aanvullende eisen die het Bestuur stelt aan een beheerste en integere bedrijfsvoering.

Risicomanagement proces

Het fonds voert een jaarlijkse risicoanalyse uit van de risico's die het fonds loopt. De vier stappen van risicobeheersingsproces zijn:

1. Identificeren van de risico's (start van het proces)
2. Analyseren van de risico's.
3. Het nemen van passende beheersmaatregelen.
4. Monitoren van de risico's en waar nodig het beleid aanpassen/actualiseren.

Identificeren van de risico's

Dit betreft de identificatie van welke (belangrijkste) risico's zich in de praktijk van het fonds kunnen voordoen. Rekening wordt gehouden met verzekeringstechnische risico's, zoals overlijdensrisico, arbeidsongeschiktheidsrisico's en langlevensrisico's, financiële risico's, zoals renterisico, beleggingsrisico, marktrisico en kredietrisico en de operationele risico's voortvloeiend uit verschillende producten, activiteiten, processen, systemen, verbanden met derde partijen, persoonlijke netwerken en belangen van bestuurders en overige interne en externe factoren die invloed hebben op de risico's.

Identificatie van risico's geschiedt vanuit verschillende invalshoeken, waaronder besluitvorming, cultuur, kennis en uitbesteding.

Analyseren van de risico's

Vastgesteld dient te worden of en hoe de geïdentificeerde risico's een rol (kunnen) spelen binnen het fonds, wat de kans is dat het risico zich voordoet en wat dan de eventuele schade kan zijn. De betreffende risico's en de (mogelijke) impact daarvan zijn in de risicomatrix vastgelegd en worden zonodig aangepast.

Het nemen van passende maatregelen

Er dienen passende maatregelen te worden genomen en procedures te worden geformuleerd om de risico's te beheersen. Van belang is een geïntegreerde aanpak, waarbij het totale bestuur en medewerkers van de organen zijn betrokken.

Monitoren van de risico's en waar nodig aanpassen

Van belang is of de genomen maatregelen en procedures effectief en efficiënt zijn gebleken en of de taken en verantwoordelijkheden duidelijk vastliggen. Om dit te monitoren worden de maatregelen geactualiseerd bij veranderde omstandigheden of gebleken tekortkomingen en opnieuw geïnventariseerd (terug naar beginpunt van risicobeheersingsproces). Wijzigingen en effecten van genomen maatregelen worden in de gaten gehouden met behulp van een three lines of defence mechanisme.

Balansrisico's

Het Bestuur heeft nadere invulling gegeven aan het beleid met betrekking tot de eigen risicobereidheid van SPT door verdere normen voor de volgende balansrisico's te stellen:

- de mate waarin de indexatieambitie kan worden gerealiseerd;
- de volatiliteit van de dekkingsgraad (de beweeglijkheid van de assets ten opzichte van de verplichtingen).

Deze risico's worden maandelijks aan de hand van standaard rapportages door het bestuur beoordeeld.

Financiële risico's

Een belangrijk onderdeel van het beleggingsbeleid is het beheersen van financiële risico's. SPT verkleint deze risico's primair door te zorgen voor een goede spreiding van de beleggingen over en binnen de diverse beleggingscategorieën. Beperking van het 'risico van gebrek aan diversificatie' is een essentieel element bij het vaststellen van het strategisch beleggingsbeleid. Diversificatie werkt goed in normale marktomstandigheden, maar in tijden van crisis (zoals in 2008) kan dat diversificatie-effect (veel) minder groot zijn of zelfs (tijdelijk) niet meer opgaan. Het Bestuur onderkent dit. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van derivaten ter vermindering van het risicoprofiel dan wel om een doeltreffend portefeuillebeheer te vergemakkelijken. Het Bestuur heeft de hiermee samenhangende risico's onderkend en heeft aan de vermogensbeheerder strikte richtlijnen meegegeven voor het gebruik van derivaten. Het Pensioenfonds monitort de naleving hiervan doorlopend.

Niet-financiële risico's

Het Pensioenfonds onderkent ook een aantal niet-financiële risico's waaronder het omgevingsrisico, SPT performance risico, IT-risico en juridisch risico. Deze risico's worden continu gemonitord. Periodiek worden deze risico's en daarvoor getroffen beheersmaatregelen gerapporteerd aan en besproken in het Bestuur, als onderdeel van de reguliere risico rapportage over alle geïdentificeerde risico's. In de toelichting op de Jaarrekening onder "Risicobeheer" wordt een nadere uitleg gegeven van de wijze waarop het Bestuur het beheer van de verschillende risico's heeft ingericht.

Ontwikkelingen in 2020

Op 11 maart heeft de Wereld gezondheidsorganisatie (WHO) de uitbraak van het COVID-19 virus officieel bestempeld als een pandemie. In Nederland en andere landen zijn verregaande maatregelen getroffen, zoals lockdowns, social distancing, thuiswerken etc. Door deze verregaande maatregelen wordt voor de periode hierna omvangrijke economische schade verwacht. De beurskoersen zijn in de eerste maanden van 2020 fors gedaald met de nodige impact op vermogen en dekingsgraad.

Governance en compliance

In 2014 is de Governance van SPT aangepast en in lijn gebracht met de Wet versterking Bestuur pensioenfonds en de Code Pensioenfonds. Uit een eerste evaluatie blijkt dat de nieuwe structuur naar tevredenheid werkt, al blijkt het vervullen van de vacature in het Bestuur voor wat betreft de afgevaardigde van de gepensioneerden niet eenvoudig.

Het bestuur onderschrijft dan ook de Code Pensioenfonds (hierna Code) die de Stichting van de Arbeid en de Pensioenfederatie in september 2013 hebben vastgesteld en thans onderdeel uitmaakt van het volledige stelsel van wet- en regelgeving. Deze Code is in werking getreden op 1 januari 2014. De Code bevat normen voor goed pensioenfondsbestuur, waarmee de transparantie op dit gebied verder wordt vergroot.

De normen uit de Code Pensioenfonds (opgesteld door de Pensioenfederatie in samenwerking met de Stichting van de Arbeid) worden in zijn algemeenheid door het bestuur van het pensioenfonds nageleefd. De Code is aangepast op 1 maart 2016. Met ingang van 1 januari 2018 heeft wederom een aanpassing plaatsgehad. SPT is verplicht om vanaf 1 januari 2014 de nieuwe Code Pensioenfonds na te leven en uit te leggen hoe en waarom op onderdelen wordt afgeweken.

Op een enkele uitzondering na is aan de normen voldaan. Hierna worden deze uitzonderingen behandeld.

Uit de analyse van de Code Pensioenfonds is naar voren gekomen dat SPT niet voldoet aan punt 33 in het geval van de gezamenlijke organen, om minimaal 1 bestuurslid / lid verantwoordingsorgaan in de leeftijdscategorie jonger dan 40 jaar aangesteld te hebben. Verder is er bij SPT geen BO aangesteld, maar een verantwoordingsorgaan, waardoor voor SPT de punten 29 en 51 tot en met 54 van de code pensioenfonds niet van toepassing zijn.

Daarnaast heeft SPT een visitatiecommissie en geen Raad van Toezicht, waardoor voor SPT ook punt 49 van de code pensioenfondsen niet van toepassing is.

Bij de samenstelling en de opvolging van het Bestuur, het Verantwoordingsorgaan en de Visitatiecommissie wordt rekening gehouden met de vereiste deskundigheid, competenties en professioneel gedrag. Voor zover mogelijk zal hierbij ook rekening gehouden worden met het gewenste diversiteitsbeleid.

De SPT Gedragscode geldt voor de leden van het Bestuur, de Visitatiecommissie, het Verantwoordingsorgaan van het Pensioenfonds en voor de Pensiondesk. De gedragscode heeft tot doel te verzekeren dat alle activiteiten van het Pensioenfonds en de Pensiondesk op een integere wijze worden uitgevoerd en dat (de schijn van) verstrengeling van zakelijke en privé-belangen wordt vermeden. Jaarlijks wordt door betrokkenen de naleving over het afgelopen jaar schriftelijk bevestigd welke is gebeurd. In het afgelopen boekjaar is de gedragscode verder aangescherpt. De gedragscode voldoet aan de door de Pensioenwet en de Wet op het financieel toezicht gestelde eisen. De compliance officer van SPT houdt toezicht op de uitvoering en effectiviteit van de gedragscode. De Compliance Officer heeft geen materiële overtredingen van de gedragscode geconstateerd en geen incidenten aan DNB gemeld. Er is sprake van een compliance georiënteerde organisatie.

Het afgelopen jaar zijn aan het pensioenfonds geen dwangsommen of boetes opgelegd. Er zijn door DNB geen aanwijzingen aan het fonds gegeven, noch is een bewindvoerder aangesteld of is bevoegdheidsuitoefening van organen van het fonds gebonden aan toestemming van de toezichthouder.

Bestuuraangelegenheden

a) Evaluatie functioneren van het Bestuur

In het eerste kwartaal van 2019 is het Bestuur conform de procedure voor het evalueren van het eigen functioneren de jaarlijkse zelfevaluatie gestart. Hierbij werd de methodiek van een externe partij (Mercer) gehanteerd, waaruit aanbevelingen volgen voor het Bestuur als geheel. Deze aanbevelingen worden besproken tijdens de bestuursvergadering en het jaarlijkse opleidingsplan zal hierop worden aangepast.

b) Geschiktheidsbevordering

In 2018 heeft het Bestuur wederom het Geschiktheidsplan geactualiseerd. Bij het aanpassen van het Geschiktheidsplan is gebruik gemaakt van de Handreiking goed pensioenfondsbestuur van de Pensioenfederatie. Op basis van de Wet versterking Bestuur Pensioenfondsen is geschiktheid het centrale begrip. Geschiktheid valt uiteen in deskundigheid, competenties en professioneel gedrag. Deze driedeling is in het gehele Geschiktheidsplan doorgevoerd. De SOLL-situatie ten aanzien van de te bereiken geschiktheidsniveaus voor het Bestuur is nader uitgesplitst in deskundigheid en competenties. Op grond van de nieuwe structuur van het Geschiktheidsplan is het opleidingsplan voor de beide organen geactualiseerd. De geschiktheid van bestuursleden en andere medebeleidsbepalers blijkt in ieder geval uit opleiding, relevante werkervaring en competenties en de doorlopende toepassing hiervan. De

(bestuurs) leden nemen deel aan in de pensioensector beschikbare gecertificeerde trainingen, en opleidingen. Deelname aan cursussen, seminars en workshops wordt geregistreerd en gemonitord. Met al deze leerinstrumenten, inclusief zelfstudie en de bestuurspraktijk, is de geschiktheid van individuele bestuursleden en het Bestuur als geheel in 2018 verder versterkt. Het Verantwoordingsorgaan, kwam vijf maal bijeen met het Bestuur.

De relatie van het Verantwoordingsorgaan met het Bestuur is positief kritisch en de vergaderingen worden gekenmerkt door een open sfeer en transparant overleg. Het Verantwoordingsorgaan werd drie maal om advies gevraagd. Zoals gebruikelijk gingen de adviesaanvragen vergezeld van een toelichting waarin de overwegingen voor het voorgenomen bestuursbesluit werden uiteengezet. De adviezen van het Verantwoordingsorgaan bestonden veelal naast het advies uit kanttekeningen, vragen en opmerkingen, die vervolgens in overleg tussen Verantwoordingsorgaan en Bestuur en Pensionsdesk werden besproken. Daarna vond de definitieve besluitvorming van het Bestuur plaats en werd het Verantwoordingsorgaan over het definitieve besluit geïnformeerd.

Het Verantwoordingsorgaan bracht advies uit over de volgende onderwerpen:

- Aanstelling visitatiecommissie; en
- SPT Jaarverslag 2018.

c) Pensionsdesk

De jaarlijkse evaluatie van het Pensionsdesk was ook dit jaar positief. Ondanks de zware werkdruk zijn de diverse adviesaanvragen en noodzakelijke veranderingen tijdig behandeld en uitgevoerd op een kwalitatief hoog niveau.

Gedurende 2019 werd de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota aangepast, om aan te sluiten op de nieuwe wet- en regelgeving.

Actuarieel verslag

Actuariële analyse

(EUR'000)

	2019	2018
Saldo uit hoofde van beleggingsopbrengsten ⁽¹⁾	7.738	- 7.778
Saldo uit hoofde van premie	228	721
Saldo uit hoofde van waardeoverdrachten	-2	0
Saldo uit hoofde van kosten	0	0
Saldo uit hoofde van uitkeringen	4	1
Saldo uit hoofde van kanssystemen	161	313
Saldo uit hoofde van toeslagverlening	-4	5
Saldo uit hoofde van overige (incidentele) mutaties techn. voorz.	-18	2.292
Saldo uit hoofde van andere oorzaken	0	0
Totaal resultaat	8.107	-4.446

Tabel 11 Actuariële analyse

(1) Inclusief het effect van de wijziging rentetermijnstructuur

De pensioenverplichtingen zijn voornamelijk gewijzigd als gevolg van:

- wijziging van de rentetermijnstructuur;
- mutatie voor nieuwe aanspraken en risicopremies
- uitkeringen

De waarde van de beleggingen is gewijzigd als gevolg van:

- wijziging van de reguliere rentetermijnstructuur
- resultaten van de vermogensbeheerder

De premiebijdragen van werkgever en werknemers bedragen in totaal 21% (2018:21%) van de loonsom. De kostendekkende, feitelijke en gedempte premie zijn als volgt (conform art. 130 PW):

(EUR'000)

	2019	2018
Kostendekkende premie	5.722	4.874
Feitelijke premie	5.640	5.332
Gedempte kostendekkende premie	5.635	4.897

Tabel 12 Premie

De samenstelling van de kostendekkende en gedempte premie in 2019 zijn als volgt bepaald:

(EUR'000)

	Kostendekkende premie	Gedempte kostendekkende premie
Actuarieel benodigd voor nieuwe aanspraken en risicopremies voor risico pensioenfondsen	4.379	4.303
In premie begrepen bedrag voor directe kosten	375	375
In premie begrepen bedrag voor toekomstige kosten	131	129
Premies risicoherverzekering	284	284
Benodigde solvabiliteitsopslag	553	544
Totaal	5.722	5.635

Tabel 13 Samenstelling van de kostendekkende en gedempte premie

De kostendekkende premie gebaseerd op de rentetermijnstructuur is gevoelig voor renteveranderingen. Hierdoor ontstaan fluctuaties in deze kostendekkende premie van jaar op jaar. Om dit effect te voorkomen biedt het raamwerk van de PW en het FTK de mogelijkheid om premiedemping te bewerkstelligen. Het is daarbij toegestaan om af te wijken van de rentetermijnstructuur als rekenrente bij de vaststelling van de feitelijk te ontvangen premie.

Het Pensioenfonds heeft van deze mogelijkheid gebruikgemaakt en hanteert voor de vaststelling van de gedempte premie het 3-jaarsgemiddelde van de marktrente. Er wordt uitgegaan van het gemiddelde van de curves aan het einde van de 36 voorgaande maanden.

De feitelijke premie (€ 5,640 miljoen) is hoger dan de gedempte kostendekkende premie (De benodigde premie), hetgeen met name wordt veroorzaakt door lagere actuarieel benodigde incoming service aanspraken.

De beleidsdekkingsgraad:	100,3%
De aanwezige dekkingsgraad:	101,8%
De minimaal vereiste dekkingsgraad:	104,1%
De vereiste dekkingsgraad:	111,0%
Premiedekkingsgraad:	110,0%

Uitkomsten van de solvabiliteitstoets

Onder het FTK wordt het vereist eigen vermogen (VEV) zodanig vastgesteld dat met de wettelijk vastgelegde zekerheidsmaat van 97,5% wordt voorkomen dat het pensioenfonds binnen één jaar over minder middelen beschikt dan de technische voorzieningen voor de onvoorwaardelijke toezeggingen. Met andere woorden, de kans dat het pensioenfonds binnen één jaar een dekkingsgraad heeft < 100%, is kleiner dan of gelijk aan 2,5%.

De toezichthouder heeft een gestandaardiseerde methode vastgesteld om te toetsen of er voldoende eigen vermogen aanwezig is: de standaardtoets. De standaardtoets meet voor een aantal risicofactoren het mogelijke (negatieve) effect (in euro's) op het eigen vermogen. Omdat de resultaten van de standaardtoets afhankelijk zijn van marktomstandigheden en het risicoprofiel van de aanwezige beleggingen, fluctueren ze in de loop van de tijd.

De vereiste solvabiliteit op basis van deze toets bedraagt ultimo 2019 € 21,966 miljoen op basis van de feitelijke beleggingsmix en € 22,434 miljoen op basis van de strategische mix. Het feitelijke eigen vermogen van SPT ultimo 2019 bedraagt € 3,6 miljoen. Dit betekent dat SPT ultimo 2019 niet over het vereiste eigen vermogen beschikt.

Oordeel van de externe actuaris over de financiële positie

De vermogenspositie van SPT is slecht omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het minimaal vereist eigen vermogen.

Gedragscode

De gedragscode geldt voor de leden van het Bestuur, het verantwoordingsorgaan en voor de medewerkers van de Pensioendesk. De gedragscode heeft tot doel te verzekeren dat alle activiteiten van het pensioenfonds op een integere wijze worden uitgevoerd en dat (de schijn van) verstrengeling van zakelijke en privébelangen wordt vermeden. Jaarlijks wordt door betrokkenen de naleving over het afgelopen jaar bevestigd. De gedragscode voldoet aan de door de Pensioenwet en de Wet op het financieel toezicht gestelde eisen. De compliance officer van SPT houdt toezicht op de uitvoering en effectiviteit van de gedragscode. De compliance officer heeft geen materiële overtredingen van de gedragscode geconstateerd en geen incidenten aan DNB gemeld. De compliance cultuur is van een goed niveau. In overeenstemming met artikel 96 Pensioenwet wordt vermeld dat DNB en AFM in 2019 geen corrigerende maatregelen hebben getroffen.

Klachten en geschillen

Er hebben zich in 2019 geen klachten en geschillen voorgedaan.

Verwachtingen 2020

Pensioenuitvoeringsovereenkomst

De huidige pensioenovereenkomst expireert per 1 januari 2021. In samenwerking/overleg met de werkgever worden de diverse scenario's voor de periode na 1 januari 2020 geanalyseerd en doorgesproken teneinde voor alle deelnemers een constructieve oplossing te vinden en te implementeren.

COVID-19

De mogelijke gevolgen van de uitbraak van het virus voor SPT zijn in lijn met de vigerende procedures in relatie tot het crisiplan uitvoerig geanalyseerd en besproken, zowel in de beleggingscommissie als in het bestuur. De frequente monitoring van de gevolgen voor SPT hebben mede door de defensieve strategie van haar beleggingsbeleid tot op heden niet tot aanpassingen geleid. De schattingen van de actuele dekkingsgraad gedurende de periode maart tot en met mei liggen net onder de 100%, met een rente afdekking van ca. 75%. Met alle subcontractors is de status van de dienstverlening geëvalueerd in dit verband en deze evaluatie heeft niet geleid tot additionele

zorgen met betrekking tot de continuïteit van de dienstverlening, behoudens de ontwikkelingen bij één subcontractor, die de pensioenadministratie uitvoert namens SPT. De impact op de continuïteit van onze dienstverlening kan hierdoor aanzienlijk zijn. Er wordt momenteel in samenwerking met een groot aantal pensioenfondsen gewerkt aan een oplossing. Voor wat betreft de sponsor van SPT worden geen continuïteitsproblemen voorzien.

IORP II

De invoering van IORP II brengt met zich mee dat de impact hiervan op wet- en regelgeving door het fonds goed in kaart moet worden gebracht teneinde tijdig gereed te zijn met de implementatie van IORP II, zoals ondermeer de inrichting van de sleutelfuncties.

De IORP II is op 13 januari 2019 inwerking getreden, de invulling van de sleutelfuncties heeft inmiddels plaatsgevonden en is met DNB afgestemd. De risicobeheer functie zal door een van de bestuursleden worden vervuld, terwijl de actuariale sleutelfunctie wordt vervuld door de externe actuaaris en de internal audit sleutelfunctie door de werkgever zal worden ingevuld. Voor 1 september 2020 zullen de daarbij behorende procedures worden ingevoerd.

Actualisatie herstelplan

In maart 2020 is het geactualiseerde herstelplan ingediend bij DNB en dit is op 4 juni 2020 door DNB goedgekeurd. Het fonds bereikt binnen de hersteltermijn van 10 jaar het vereist eigen vermogen, zonder dat daartoe extra maatregelen nodig zijn. Indien het pensioenakkoord door een of meerdere bij het overleg betrokken partijen niet wordt getekend, zal indien er per eind 2020 een dekkingsgraad bij SPT is die onder het minimaal vereist eigen vermogen ligt, een korting moeten worden doorgevoerd. Op basis van die situatie en rekening houdend met het huidige dekkingskort is de kans op korten in dat geval aanzienlijk.

Weert, 25 juni 2020

Het Bestuur,

wg. M.P. Niemantsverdriet
(Voorzitter)

wg. I.E.C. van Herten-Cuijpers
(Secretaris)

wg. E. Goris

Verslag verantwoordingsorgaan

Het Verantwoordingsorgaan dient jaarlijks een oordeel te geven over het door het bestuur gevoerde beleid en de wijze waarop dit is uitgevoerd.

Het Verantwoordingsorgaan is van mening dat de samenwerking met het Bestuur goed is. Het Bestuur is transparant en informeert het Verantwoordingsorgaan door het beschikbaar stellen van de notulen en overige relevante stukken.

In 2019 heeft de vertegenwoordiger namens gepensioneerden in het Verantwoordingsorgaan deelgenomen aan de cursus "Opleiding verantwoordingsorgaan" via de Willis Towers Watson Academy om het gewenste kennisniveau op peil te houden.

Het Verantwoordingsorgaan is van mening dat, voor zover het dat heeft kunnen beoordelen, het bestuur zijn taken in 2019 naar behoren heeft uitgevoerd.

Weert 25-06-2020

Het Verantwoordingsorgaan

N.A.J. Malek

J.P.F. Snoeijen

L.J.J.G. Kirkels

Reactie bestuur op het verslag van het verantwoordingsorgaan

Het Bestuur dankt het Verantwoordingsorgaan voor het onderzoek en de getoonde diepgang. Het Bestuur spreekt zijn waardering uit over de wijze waarop het verantwoordingsorgaan haar taken heeft uitgevoerd en accepteert de bevindingen.

Verslag visitatiecommissie

1. Inleiding

Het bestuur Stichting Pensioenfonds Tresa (het Fonds) heeft VCHolland en daarmee de leden van de visitatiecommissie, na advies van het Verantwoordingsorgaan (het VO) van het Fonds, de opdracht gegeven tot de uitvoering van een visitatie bij het Fonds.

De visitatiecommissie (VC) heeft tot (wettelijke) taak toezicht te houden op (de totstandkoming van) het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het Fonds. Binnen dit kader vormt de VC zich een beeld van de wijze waarop het Fonds de Code Pensioenfonds naleeft.

De VC is ten minste belast met het toezien op een adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur en legt verantwoording af over de uitvoering van de taken aan het VO en de werkgever, en in het jaarverslag.

Het intern toezicht vervult zijn taak zodanig dat het bijdraagt aan het effectief en slagvaardig functioneren van het Fonds en aan een beheerste en integere bedrijfsvoering.

VCHolland heeft voor de uitvoering van visitaties een werkwijze ontwikkeld die uiteindelijk uitmondt in een rapportage over de bevindingen en het oordeel van de VC. De visitatie strekte zich uit tot de op 28 april 2020 beschikbare informatie over het kalenderjaar 2019.

2. Oordeel/Bevindingen

Samenvattend oordeel:

De VC is van oordeel dat het beleid van het bestuur in de kern voldoende evenwichtig en op een voldoende zorgvuldige manier tot stand is gekomen en uitgevoerd. De VC heeft geen majeure constatering met betrekking tot de algemene gang van zaken in het Fonds, de wijze waarop belangen zijn afgewogen en de risicobeheersing. Wel merkt de VC op dat het Fonds te vaak slordig omgaat met documentatie en te publiceren informatie. Het Fonds scoort hierop belangrijk minder dan hetgeen de VC bij fondsen van vergelijkbare omvang waarneemt. De toekomst van het Fonds in relatie tot de verkenning door sociale partners over de pensioenregeling en de afloop van de uitvoeringsovereenkomst eind 2020 behoeft continu aandacht van het Fonds. De ontwikkeling in de dekkingsgraad en de mogelijke korting als gevolg hiervan vereist een transparante communicatie richting aanspraak- en pensioengerechtigden.

Samenvattend oordeel Code Pensioenfonds

De Code Pensioenfonds is ingedeeld in acht hoofdthema's. In de hierna opgenomen tabel wordt inzichtelijk gemaakt op welke wijze deze hoofdthema's zich verhouden tot de onderwerpen waarop de VC haar toezicht heeft gericht.

De VC heeft kennisgenomen van de eigen beoordeling van het Fonds met betrekking tot de naleving van de Code. Deze moet naar het oordeel van de VC beter worden gedocumenteerd. De rapportage en uitleg van de uitzonderingen en de onderwerpen waarover het Fonds wettelijk of volgens de Code is gehouden te rapporteren in het bestuursverslag 2018, is voor verbetering vatbaar. De VC merkt op dat beoordeling of goedkeuring van het jaarverslag 2019 niet tot haar mandaat heeft behoord.

	Functioneren VC	Algemeen, opvolging aanbevelingen	Governance	Geschiktheid	Beleggingen	Risico's	Communicatie
Vertrouwen waarmaken		2, 5	1, 3, 4, 5, 9		6, 7	8	
Verantwoordelijkheid nemen			10, 11, 12, 13, 14			12	
Integer handelen		22	15, 16, 17, 18, 19, 20, 21				
Kwaliteit nastreven	28		23, 24, 25	26, 27, 28, 29, 30			
Zorgvuldig benoemen			34, 39, 40	31, 32, 33, 35, 36, 37, 38			
Gepast belonen			41, 42, 43, 44, 45				
Toezicht houden en inspraak waarborgen	46, 48	47, 50	51, 52, 53, 54, 55, 56, 57				
Transparantie bevorderen		58, 59, 61, 62, 64	65		62		60, 61, 63

De gerapporteerde uitzonderingen zien op het hoofdthema Zorgvuldig benoemen en de belangrijkste aanbevelingen van de VC zien op de hoofdthema's Verantwoordelijkheid nemen, Kwaliteit nastreven, Zorgvuldig benoemen, Toezicht houden en inspraak waarborgen en Transparantie bevorderen. Naar het oordeel van de VC zijn de gerapporteerde uitzonderingen van zodanige aard dat hiermee in materiële zin inbreuk wordt gemaakt op het naleven van genoemde hoofdthema's. Ook de aanbevelingen van de VC raken de kern niet van de hoofdthema's, maar documentatie behoeft op meerdere punten verbetering.

a. Opvolging bevindingen en aanbevelingen

De wijze waarop het Fonds invulling geeft aan aanbevelingen uit de vorige visitatie is goed gedocumenteerd en voldoet aan de normen van de Code Pensioenfondsen. De VC gaat ervan uit dat de aanbevelingen die vanaf 2020 door de sleutelfunctiehouders worden gerapporteerd op dezelfde systematische wijze worden bewaakt.

b. Algemene gang van zaken

In 2019 is de risicohouding gewijzigd. Er heeft hierover overleg plaatsgevonden met de werkgever. Een schriftelijke terugkoppeling door sociale partners verdient aanbeveling. De aanbeveling uit de vorige visitatie om het bestuursverslag te verbeteren moet nog in 2019 worden opgevolgd. De VC beveelt aan om met betrekking tot het te publiceren jaarverslag het vierogen-principe te hanteren zodat omissies (zoals het niet opnemen van de accountantsverklaring) kunnen worden opgemerkt.

c. Governance

Het Fonds heeft in beginsel de voorwaarden gecreëerd voor een beheerste en integere bedrijfsvoering. Wel behoeft de "empowerment" van het VO de nodige aandacht van zowel het bestuur als het VO zelf. Het Fonds heeft in 2019 met name verbetering aangebracht in de ABTN, maar daarmee zijn nog niet alle documentatieproblemen opgelost. Vastlegging van de wijze waarop de belangen tussen verschillende stakeholders zijn afgewogen kan nog altijd beter. Daarnaast verdienen de rapportage van de compliance officer, de incidentenregeling en de vastlegging van de evaluatie van de uitbestedingspartners de nodige aandacht.

d. Geschiktheid

De belangrijkste attentiepunten zijn tijdige uitvoering van de zelfevaluatie (zowel van bestuur als VO) en de individuele evaluatie van bestuursleden. Daarnaast verdient het aanbeveling om een jaarlijks opleidingsplan op te stellen op basis van de per individu vastgestelde behoefte.

Voor het overige schept het Fonds de voorwaarden om de geschiktheid van de leden van de fondsorganen en van de fondsorganen als geheel te bewerkstelligen.

e. Beleggingen

Het beleggingsbeleid kan goed worden begrepen vanuit missie, visie en strategie en vanuit de risicohouding en de uitvoering is solide. De documentatie van de beleggingscyclus in de ABTN is sterk verbeterd. Verdere verbetering is nog mogelijk door de normen voor risicometing uitgebreider te beschrijven en hierbij consistentie te betrachten met de metrics die in de periodieke rapportages worden behandeld. De dimensie maatschappelijk verantwoord beleggen dient nog beter in de beleggingscyclus te worden verankerd. Verder voldeed het Fonds ten tijde van de visitatie niet aan de wettelijke bepalingen met betrekking tot de opzet en publicatie van het betrokkenheidsbeleid.

f. Risico's

Het vormgeven van de sleutelfunctie risico en het weer op niveau brengen van de aandacht voor het integrale risicomanagement is een aandachtspunt voor de komende periode. Daarnaast is het integriteitsplan verouderd en moet het ICT-beleid deugdelijk worden vastgelegd.

g. Communicatie

Gedurende de visitatieperiode heeft het Fonds gewerkt met het communicatie-beleidsplan 2018. De VC beveelt aan om dit te actualiseren en bij het vereiste advies van het VO te vragen. Zoals eerder in dit verslag opgenomen, is het belangrijk om pensioen- een aanspraakgerechtigden goed te informeren over de financiële positie en de mogelijke gevolgen voor aanspraken en opbouw.

De visitatiecommissie

Mariëtte Simons
Thijs Driessen
Niek de Jager

Reactie bestuur op het verslag van de visitatiecommissie

Het Bestuur heeft op 28 mei 2020 met belangstelling kennisgenomen van de bevindingen, het oordeel en de aanbevelingen van de Visitatiecommissie. De aanbevelingen worden door het Bestuur onderschreven en zullen worden opgenomen in de jaarlijkse planning.

Jaarrekening

Balans per 31 december 2019

Na bestemming van het saldo van baten en lasten

(EUR'000)

Activa		31 december 2019	31 december 2018
	Ref.		
Beleggingen voor risico pensioenfonds	3		
Vastgoedbeleggingen		12.942	0
Aandelen		45.872	34.845
Vastrentende waarden		157.300	138.205
Overige beleggingen		16	21
		216.130	173.071
Vorderingen en overlopende activa	4		
Vordering op de werkgever		80	52
Te vorderen herverzekeraar		561	276
		641	328
Overige activa	5	617	1.128
Totaal activa		217.388	174.527

(EUR'000)

Passiva		31 december 2019	31 december 2018
	Ref.		
Stichtingskapitaal en reserves	6		
Overige reserve		3.881	-4.226
		3.881	-4.226
Technische voorzieningen	7		
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds		212.961	178.254
Overige voorziening		262	276
Overige schulden en overlopende passiva	8		
Overige schulden		37	38
Overlopende passiva		247	185
		284	223
		217.388	174.527

Staat van baten en lasten over 2019

(EUR'000)

	Ref.	2019	2018
Baten			
Premiebijdragen (van werkgevers en werknemers)	9	5.640	5.332
Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	10	39.727	316
Uitkering uit herverzekering	11	390	187
Totaal Baten		45.757	5.835
Lasten			
Pensioenuitkeringen	12	2.255	2.192
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten	13	442	369
Kosten herverzekering	14	284	254
Pensioenopbouw		4.622	3.942
Indexering en overige toeslagen		4	-5
Rentetoevoeging		-425	-448
Onttrekking voor pensioenuitkering		-2.259	-2.193
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten		63	46
Wijziging marktrente		32.412	8.542
Wijziging u.h.v. overdracht van rechten		29	0
Wijziging actuariële grondslagen		0	-2.305
Wijziging door sterfte en arbeidsongeschiktheid		234	-140
Overige mutatie voorziening pensioenverplichtingen		13	27
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds	15	34.693	7.466
Saldo overdrachten van rechten	16	-27	0
Overige lasten	17	3	0
Totaal Lasten		37.650	10.281
Saldo van baten en lasten		8.107	-4.446
Bestemming van het saldo van baten en lasten	18		
Ten laste/gunste van overige reserve		8.107	-4.446

Kasstroomoverzicht 2019

(EUR'000)

	Ref.	2019	2018
Kasstromen uit pensioenactiviteiten			
Ontvangen premies		5.612	5.272
Ontvangen in verband met overdracht rechten		27	0
Uitkering uit herverzekering		390	187
Betaalde pensioenuitkeringen		-2.254	-2.194
Betaalde pensioenuitvoeringskosten		-984	-718
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten		2.791	2.547
Kasstromen uit beleggingsactiviteiten			
Verkopen en aflossingen van beleggingen		13.495	44.279
Aankopen beleggingen		-16.409	-46.179
Betaalde kosten vermogensbeheer		-388	-344
Totaal kasstromen uit beleggingsactiviteiten		-3.302	-2.244
Mutatie in overige activa		-511	303
Overige activa op 1 januari		1.128	825
Stijging / (daling) overige activa		-511	303
Overige activa op 31 december	5	617	1.128

Toelichting op de balans en staat van baten en lasten

Algemene toelichting

Oprichting

De Stichting Pensioenfonds Trespa (met KvK-nummer 12049137) is opgericht met ingang van 1 januari 2002 en statutair gevestigd op Wetering 20, 6002 SM te Weert.

Activiteiten

Het doel van Stichting Pensioenfonds Trespa is het nu en in de toekomst verstrekken van uitkeringen aan gepensioneerden en nabestaanden ter zake van ouderdom en overlijden. Tevens verstrekt het pensioenfonds uitkeringen aan arbeidsongeschikte deelnemers. Het pensioenfonds geeft invulling aan de uitvoering van pensioenregelingen van Trespa International B.V. en Facilities Wetering B.V.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Voor de opstelling van het kasstroomoverzicht is de directe methode gehanteerd. Hierbij worden alle ontvangsten en uitgaven als zodanig gepresenteerd. Er wordt onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en kasstromen uit beleggingsactiviteiten.

Herverzekering

Stichting Pensioenfonds Trespa heeft het arbeidsongeschiktheidsrisico en het overlijdensrisico herverzekerd.

Vanaf 1 januari 2017 is de risicoherverzekering van het overlijdensrisico, het premievrijstellingsrisico bij arbeidsongeschiktheid en het excedent-arbeidsongeschiktheidspensioen ondergebracht bij ElipsLife. Deze herverzekering is per 1-1-2020 verlengd tot en met 31-12-2022.

1. Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgesteld in duizenden euro's.

Beleggingen en pensioenverplichtingen worden gewaardeerd op reële waarde. De overige activa en passiva worden gewaardeerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Er is geen sprake van transacties tussen het fonds, de werkgever en de aangesloten ondernemingen en bestuurders van het fonds in het kader van verbonden partijen.

In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen, waarmee wordt verwezen naar de toelichting.

Vergelijking met voorgaand jaar

De actuariële grondslagen zijn in 2019 niet gewijzigd. De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Schattingen en veronderstellingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur van het pensioenfonds zich verschillende oordelen en maakt schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Schattingswijzigingen

Jaarlijks worden de actuariële grondslagen en/of methoden beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van interne en externe actuariële deskundigheid. Dit betreft onder meer de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien van sterfte, langlevens, arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen voor de gehele bevolking als ook voor de populatie van het Fonds.

De vaststelling van de toereikendheid van de voorziening voor pensioenverplichtingen is een inherent onzeker proces, waarbij gebruik wordt gemaakt van schattingen en oordelen door het bestuur van het Fonds. Het effect van deze wijzigingen wordt verantwoord in het resultaat op het moment dat de actuariële uitgangspunten worden herzien.

In 2019 heeft er geen herziening van de actuariële grondslagen en/of methoden plaatsgevonden. In 2018 waren er 2 wijzigingen:

- publicatie door het Koninklijk Actuarieel Genootschap van de Prognosetafel AG2018. De overgang had in 2018 een positief effect op de voorziening van EUR 1.784.
- hantering van nieuwe fondsspecifieke correctiefactoren De introductie van de nieuwe correctiefactoren had in 2018 een positief effect van EUR 521.

Het resultaat in verband met wijziging van de actuariële grondslagen over 2019 bedraagt EUR nihil (2018 EUR 2.305 positief).

Opname van actief, verplichting, bate of last

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de rekening van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Vreemde valuta

▪ Functionele valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum.

▪ Transacties, vorderingen en schulden

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum. Monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum.

De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de staat van baten en lasten.

Beleggingen voor risico pensioenfonds

▪ Aandelen

De marktwaarde van niet-beursgenoteerde participaties in beleggingsinstellingen is de intrinsieke waarde van de beleggingsinstelling per balansdatum. De beleggingen van deze beleggingsinstellingen worden gewaardeerd tegen de actuele waarde. De waarde van de

effectenportefeuille en (valuta)opties is berekend aan de hand van de beurs- en de valutakoersen aan het einde van de verslagperiode. Effecten waar geen beursnotering van beschikbaar is, worden gewaardeerd tegen een benaderde marktwaarde.

- Vastrentende waarden

De marktwaarde van participaties in beleggingsinstellingen is de intrinsieke waarde van de beleggingsinstellingen per balansdatum. De beleggingen van deze beleggingsinstellingen worden gewaardeerd tegen de actuele waarde. De waarde van de effectenportefeuille en (valuta)opties is berekend aan de hand van de beurs- en de valutakoersen aan het einde van de verslagperiode. Effecten waar geen beursnotering van beschikbaar is, worden gewaardeerd tegen een benaderde marktwaarde.

De lopende interest op vastrentende waarden wordt gepresenteerd als onderdeel van de marktwaarde van de vastrentende waarden.

- Derivaten

Derivaten worden in de jaarrekening opgenomen tegen marktwaarde. Indien geen marktwaarde beschikbaar is, wordt de waarde bepaald met behulp van onafhankelijke taxaties.

Indien een derivatenpositie negatief is wordt het bedrag onder de schulden verantwoord. De waarde mutaties op beleggingen zijn verwerkt als indirecte beleggingsopbrengsten.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden opgenomen tegen de reële waarde van de tegenprestatie, gewoonlijk de nominale waarde. Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

Vorderingen en overlopende activa worden onderscheiden van vorderingen in verband met beleggingstransacties. Vorderingen uit hoofde van beleggingstransacties worden gepresenteerd onder de beleggingen. Na eerste verwerking, worden vorderingen gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten).

Overige activa

Overige activa betreffen de liquide middelen. Deze worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden.

Stichtingskapitaal en reserves

Stichtingskapitaal en reserves worden bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle actiefposten en posten van het vreemd vermogen, inclusief de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds en overige technische voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen in de balans zijn opgenomen.

- Overige reserves

Het jaarlijkse resultaat volgens de staat van baten en lasten wordt toegevoegd aan, of ten laste gebracht van, de overige reserve.

De beleidsdekkingsgraad wordt berekend als een voortschrijdend gemiddelde van de actuele dekkingsgraden over 12 maanden.

Technische voorzieningen

- Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd op de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd op de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen.

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

- Voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

De voorziening voor pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds (VPV) wordt gewaardeerd op actuele waarde (marktwaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (toeslag)toezeggingen. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door DNB.

Bij de berekening van de VPV is uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of de opgebouwde pensioenaanspraken worden geïndexeerd. Alle per balansdatum bestaande toeslagbesluiten (ook voor toeslagbesluiten na balansdatum voor zover sprake is van ex ante-condities) zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit. Voor arbeidsongeschikte deelnemers betekent dit de verworven aanspraken, inclusief de premievrijgestelde toekomstige pensioenopbouw en inclusief de tot balansdatum toegekende toeslagen. Voor de arbeidsongeschikte deelnemers die zijn overgenomen van Zwitserleven is de kans op revalidering buiten beschouwing gelaten. Voor de overige arbeidsongeschikte deelnemers is rekening gehouden met een revalideringskans van 20%. Voor zieke werknemers wordt door middel van een IBNR-reserve rekening gehouden met de verwachte schade bij arbeidsongeschiktheid.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt rekening gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De VPV is gebaseerd op de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen:

- De gehanteerde marktrente die gebaseerd is op de UFR zoals gepubliceerd door DNB.
- Overlevingstafels, te weten de AG-prognosetafel 2018 zonder leeftijdsterugstelling met starttafel 2020 met nieuwe fondsspecifieke correctiefactoren.
- Ten behoeve van de nabestaandenpensioenen die uitruikbaar zijn, wordt op de pensioenleeftijd de gehuwdheidsfrequentie opgehoogd naar 100%. In geval de pensioenleeftijd 67 jaar is, worden de gehuwdheidsfrequenties op 65-jarige leeftijd in eerste instantie voortgezet voor de hogere leeftijden tot de pensioendatum (alwaar de frequentie op 100% wordt gezet).
- Kostenopslag ter grootte van 3% van de VPV in verband met toekomstige administratie- en excassokosten (2018: 3%).
- De aanspraak op de premievrijgestelde voortzetting van de pensioenopbouw wordt gefinancierd op het moment dat en voor zover deze vrijstelling ten gevolge van intreding van arbeidsongeschiktheid wordt toegekend. Bij de waardering van de toekomstige opbouw wordt rekening gehouden met een revalidatiekans van 20%.

Overige grondslagen

- Verondersteld wordt dat uitkeringen continu zullen geschieden.
- Uitkering van wezenpensioen tot de leeftijd van 21 jaar en tot 27 jaar indien studierend.
- Uitkering van ingegaan arbeidsongeschiktheidspensioen zolang de deelnemer arbeidsongeschikt blijft in de zin van de WAOWIA.
- Voor de leeftijdsvaststelling wordt verondersteld dat de deelnemer is geboren op de 1e van de maand.
- Een vast leeftijdsverschil tussen (gewezen) deelnemer en partner van drie jaar, waarbij de man ouder wordt verondersteld dan de vrouw.
- Ter dekking van het wezenpensioen is de voorziening voor partnerpensioen verhoogd met 1,22% voor niet-gepensioneerden.
- De uitruilfactoren worden vastgesteld op basis van de grondslagen van het fonds.
- Voor de vaststelling van de hoogte van de voorziening voor zieke deelnemers is de voorgeschreven methode om ervaringscijfers te gebruiken om meerdere redenen niet uitvoerbaar. Een pragmatische oplossing is om een technische voorziening wegens toekomstige arbeidsongeschiktheid ter grootte van twee jaar risicopremies te passiveren. Er wordt verondersteld dat de risicopremie een goede inschatting geeft van de schadelast die uit het verzekerde risico voortvloeit. De termijn van 2 jaar sluit aan bij de wachttijd in de WIA.

Overige schulden en overlopende passiva

Schulden worden opgenomen tegen de reële waarde van de tegenprestatie, gewoonlijk de nominale waarde. Na eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten).

2. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de voorzieningen pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden rechtstreeks verantwoord in het resultaat.

Premiebijdragen (van werkgevers en werknemers)

Onder premiebijdragen van werkgevers en werknemers wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen onder aftrek van kortingen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Beleggingsresultaten risico pensioenfonds

▪ Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder de indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardewijzigingen en valutaresultaten. In de jaarrekening wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen. (In)directe beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

▪ Directe beleggingsopbrengsten

Onder de directe beleggingsopbrengsten wordt in dit verband verstaan rentebaten en -lasten, dividenden, huuropbrengsten en soortgelijke opbrengsten.

Dividend wordt verantwoord op het moment van betaalbaarstelling.

▪ Kosten vermogensbeheer

Onder kosten van vermogensbeheer worden zowel de externe als de daaraan toegerekende interne kosten verstaan.

▪ Verrekening van kosten

Met de directe en indirecte beleggingsopbrengsten zijn verrekend de aan de opbrengsten gerelateerde transactiekosten, provisies, valutaverschillen e.d.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen betreffen de aan deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

▪ Pensioenopbouw

Bij de pensioenopbouw zijn aanspraken en rechten gewaardeerd naar het niveau dat zij op balansdatum hebben.

▪ Indexering en overige toeslagen

In de voorziening pensioenverplichtingen zijn alle verplichtingen met betrekking tot toeslagverlening verwerkt voortvloeiend uit besluiten die voor 31 december 2019 zijn genomen. Deze dotatie vormt een last. Deze lasten dienen in beginsel te worden gedekt uit behaalde overrendementen in de vermogenssfeer.

▪ Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de nominale markttrente op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. De interesttoevoeging wordt tegen de rekenrente primo berekend over de beginstand en de mutaties gedurende het jaar.

▪ Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

De post uitkeringen betreft de feitelijk uitgekeerde bedragen aan ouderdoms- en nabestaandenpensioen alsmede arbeidsongeschiktheidspensioen. De onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten heeft betrekking op de dekking van excassokosten en administratiekosten van de pensioenuitvoerder.

▪ Wijziging markttrente

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de UFR. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging markttrente.

▪ Wijziging actuariële grondslagen

In 2019 zijn er geen wijzigingen in de actuariële grondslagen. In 2018 heeft het Koninklijk Actuarieel Genootschap de Prognosetafel AG2018 gepubliceerd. De overgang in 2018 van de Prognosetafel AG2016 naar deze overlevingstafel wordt getoond onder Wijziging actuariële grondslagen. Tevens bevat deze post in 2018 de introductie van de nieuwe fondsspecifieke correctiefactoren. Deze correctiefactoren zijn vastgesteld op basis van een sterfteonderzoek van Willis Towers Watson.

▪ Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

De wijziging uit hoofde van overdracht van rechten betreft het saldo van inkomende en uitgaande waardeoverdrachten.

▪ Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen

De overige mutaties hebben betrekking op een wees die een studerende wees is geworden.

Saldo overdrachten van rechten

De post saldo overdracht van rechten bevat het saldo van bedragen uit hoofde van overgenomen dan wel overgedragen pensioenverplichtingen.

Overige baten en lasten

Overige baten en lasten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

3. Beleggingen voor risico pensioenfondsen

(EUR'000)

	Vastgoed	Aandelen	Vastrentende waarden	Overige beleggingen	Totaal
Stand per 1 januari 2018	0	36.616	133.880	11	170.507
Aankopen	0	5.690	40.479	10	46.179
Verkopen	0	-5.320	-38.959	0	-44.279
Waardeontwikkeling	0	-2.141	2.805	0	664
Stand per 31 december 2018	0	34.845	138.205	21	173.071
Stand per 1 januari 2019	0	34.845	138.205	21	173.071
Aankopen	12.614	760	3.040	0	16.414
Verkopen	0	0	-13.500	-5	-13.500
Waardeontwikkeling	328	10.267	29.555	0	40.150
Stand per 31 december 2019	12.942	45.872	157.300	16	216.130

Tabel 14 Beleggingen voor risico pensioenfondsen

Het asset management is ondergebracht bij BMO Global Asset Management te Amsterdam in de vorm van een fiduciair (light) mandaat. Behalve door BMO Global asset Management worden delen van de beleggingsportefeuille beheerd door NNIP (Global Equities en vanaf maart 2020 ook Global Convertibles) en ASR (Nederlandse hypotheek). De beleggingen in Liability Driven Investing (LDI) en obligaties worden beheerd door BMO Asset Management.

Bij de waardering van de beleggingen wordt gebruik gemaakt van de intrinsieke waarde van de beleggingsinstelling per balansdatum en voor de waardering van de door ASR beheerde Nederlandse hypotheek van een marktmodel. De overige beleggingen betreffen liquide middelen.

(EUR'000)

	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4		
	Genoteerde marktprijzen	Onafhankelijke taxaties	Netto contante waarde berekening	Overige	Totaal	
2019						
Vastgoedbeleggingen	0	0	0	12.942	12.942	
Aandelen	0	0	0	45.872	45.872	
Vastrentende waarden	0	0	0	157.300	157.300	
Overige	16	0	0	0	16	
Totaal	16	0	0	216.114	216.130	
2018						
Vastgoedbeleggingen	0	0	0	0	0	
Aandelen	0	0	0	34.845	34.845	
Vastrentende waarden	0	0	0	138.205	138.205	
Overige	21	0	0	0	21	
Totaal	21	0	0	173.050	173.071	

Tabel 15 Overzicht waarderingmodellen

De vastgoedbeleggingen, aandelen en vastrentende waarden betreffen beleggingen in niet-beursgenoteerde beleggingsinstellingen. Er wordt niet belegd in premiebijdragende ondernemingen, er zijn geen beleggingen uitgeleend of door een andere constructie onttrokken aan de directe beschikking van het pensioenfonds. Afdekking van het renterisico vindt plaats door belegging in LDI funds.

4. Vorderingen en overlopende activa

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

(EUR'000)

	2019	2018
Vordering op de werkgever	80	52
Te vorderen herverzekeraar	561	276
Totaal	641	328

Tabel 16 Vorderingen en overlopende activa

De vordering op de herverzekeraar betreft:

- EUR 232 (2018: EUR 276) uitloopriscio ElipsLife premie voor arbeidsongeschiktheidsrisico.
- EUR 329 (2018: EUR 0) toekomstige uitkeringen voor premievrijstelling voor deelnemers die in 2019 arbeidsongeschikt zijn geworden.

Stichting Pensioenfonds Trespas heeft bij de overgang van Delta Lloyd naar fonds in eigen beheer het uitlooprisico afgekocht en hier een bedrag voor ontvangen van Delta Lloyd. In geval van schade kan er dus niet meer geclaimd worden bij Delta Lloyd.

Voor ziektegevallen vanaf 2017 is voor het overlijden/ AO risico een herverzekering afgesloten bij ElipsLife, die per 1-1-2020 verlengd is tot 31-12-2020.

5. Overige activa

Onder de overige activa worden opgenomen die kasmiddelen en tegoeden op bank- en girorekeningen, die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn. Zij worden onderscheiden van tegoeden die het karakter hebben van beleggingen (looptijd langer dan 1 jaar).

(EUR'000)

	2019	2018
Liquide middelen	617	1.128
Totaal	617	1.128

Tabel 17 Overige activa

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van het fonds.

6. Stichtingskapitaal en reserves

(EUR'000)

	Overige reserve	Totaal
Stand per 31 december 2017	220	220
Bestemming saldo van baten en lasten	-4.446	-4.446
Stand per 31 december 2018	-4.226	-4.226
Bestemming saldo van baten en lasten	8.107	8.107
Stand per 31 december 2019	3.881	3.881

Tabel 18 Stichtingskapitaal en reserves

(EUR'000)

	2019	2018
Minimaal vereist eigen vermogen	8.795	7.435
Vereist eigen vermogen	23.541	20.593
Stand per 31 december	3.881	-4.226
Vereiste dekkingsgraad	111,0%	111,5%
Beleidsdekkingsgraad	100,3%	99,2%
Dekkingsgraad	101,8%	97,6%

Tabel 19 Solvabiliteit

De buffers worden door het pensioenfonds berekend met behulp van het standaardmodel van DNB. Hierbij wordt voor de samenstelling van de beleggingen uitgegaan van de strategische assetmix in de evenwichtssituatie.

De beleidsdekkingsgraad is berekend door het gemiddelde van de maandelijkse actuele dekkingsgraden van de afgelopen 12 maanden te nemen. Deze maandelijkse actuele dekkingsgraden zijn maandelijks aangepast aan de actuele waardering van de beleggingen en voorziening pensioenverplichtingen, waarbij wijzigingen in de schattingsmethodieken direct zijn toegepast.

De vermogenspositie van het pensioenfonds kan worden gekarakteriseerd als een tekortsituatie. Het fonds heeft sinds 21 augustus 2015 een herstelplan. De belangrijkste maatregelen betreffen:

- Er wordt geen toeslag verleend;
- Indien noodzakelijk voor het herstel zal er afstempeling van opgebouwde rechten plaatsvinden.

Het herstelplan leidt tot herstel binnen de wettelijk gestelde termijn van 10 jaar. De belangrijkste maatregel in het herstelplan is dat de toeslag (nagenoeg) achterwege blijft. Als de dekkingsgraad van het pensioenfonds lager is dan de vereiste dekkingsgraad, moet een herstelplan worden opgesteld waaruit blijkt hoe het fonds het vermogen binnen 10 jaar op het vereiste niveau brengt. Jaarlijks wordt dit plan geëvalueerd en geactualiseerd. Ook in 2019 (op 23 mei 2019 goedgekeurd door DNB) is een herstelplan opgesteld. Dit plan is gebaseerd op de situatie per 31 december 2018. Het herstelplan laat zien hoe de beleidsdekkingsgraad binnen 10 jaar herstelt tot boven de vereiste dekkingsgraad. De kritische dekkingsgraad (dit is de laagste dekkingsgraad waarbij herstel naar de vereiste dekkingsgraad binnen 10 jaar mogelijk is) is gestegen van 87,9% naar 92,9%.

De huidige financiële positie leidt ertoe dat er een substantiële kans is op rechtenkorting in de toekomst en de feitelijke premie zal naar verwachting in de toekomst niet toereikend zijn om de opbouw te financieren. Het pensioenfonds heeft overrendement nodig om tijdig uit het dekkingstekort te geraken. Als de dekkingsgraad per 31-12-2020 lager is dan de minimale vereiste dekkingsgraad zal er een korting doorgevoerd moeten worden. Het doorvoeren van een korting eind 2020 is echter niet nodig als de afspraken uit het nieuwe pensioenakkoord, (waaronder de afspraak dat geen korting nodig is bij een dekkingsgraad hoger dan 90%) worden doorgevoerd.

Statutaire regeling bestemming saldo van baten en lasten

Een statutaire regeling omtrent de bestemming van het resultaat ontbreekt. Conform artikel 3 van de statuten wordt het maken van winst niet beoogd. Dientengevolge zal het saldo van baten en lasten ten gunste dan wel ten laste van de reserves worden gebracht.

Het bestuur van het fonds heeft het resultaat van EUR 8.107 miljoen positief (2018: EUR 4.446 miljoen negatief) toegevoegd aan de overige reserve.

7. Technische voorzieningen

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

Het mutatieoverzicht van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds luidt als volgt:

(EUR'000)	2019	2018
Stand per 1 januari	178.530	171.064
Toevoeging pensioenopbouw	4.622	3.942
Toevoeging voor pensioenuitvoeringskosten	131	112
Rentetoevoeging	-425	-448
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-2.259	-2.193
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	-68	-66
Indexering en overige toeslagen	4	-5
Wijziging rentetermijnstructuur	32.412	8.542
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	29	0
Wijziging actuariële grondslagen	0	-2.305
Resultaat op sterfte	-78	-22
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	312	-118
Overige mutaties	13	27
Stand per 31 december	213.223	178.530

Tabel 20 Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

In de technische voorziening is een voorziening voor zieke deelnemers opgenomen. Deze bedraagt ultimo 2019 EUR 262 (2018 EUR 276). Dit betreft de verwachte schade van de huidige nog actieve deelnemers die ziek zijn. De post is verondersteld gelijk te zijn aan de arbeidsongeschiktheidsrisicopremies van de afgelopen 2 jaar. Ultimo 2019 bestaat deze voorziening uit de premie aan ElipsLife over de jaren 2018 en 2019. Daarnaast is in de technische voorziening ook een voorziening opgenomen voor de contante waarde van de nog te

ontvangen premievrijstelling voor invaliditeit van de herverzekeraar. Deze bedraagt ultimo 2019 320K (2018 EUR 0).

Korte beschrijving van de aard van de pensioenregelingen

De pensioenregeling kan worden gekenmerkt als een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling (CDC-karakter) met een pensioenleeftijd van 67 jaar. Jaarlijks wordt, met ingang van 2019, een aanspraak op ouderdomspensioen opgebouwd van maximaal 1,738% van de in dat jaar geldende pensioengrondslag (dit voorzover de premie, zijnde 21% van de salarissom, toereikend is). De pensioengrondslag is gelijk aan het pensioengevend salaris onder aftrek van een franchise. De franchise wordt jaarlijks vastgesteld.

Tevens bestaat er recht op nabestaanden- en wezenpensioen. Deelname aan de regeling is mogelijk vanaf de leeftijd van 21 jaar. Jaarlijks beslist het bestuur de mate waarin de opgebouwde aanspraken worden geïndexeerd. Overeenkomstig artikel 10 van de Pensioenwet kwalificeert de pensioenregeling als een uitkeringsovereenkomst.

▪ Toeslagverlening

De toeslagverlening van pensioenrechten en pensioenaanspraken wordt jaarlijks vastgesteld door het bestuur. De ambitie bestaat om jaarlijks de pensioenrechten en pensioenaanspraken aan te passen. De toeslag in een jaar is voorwaardelijk en is afhankelijk van de hoogte van de dekkingsgraad. De toeslag bedraagt maximaal 27% van de procentuele ontwikkeling van het prijsindexcijfer voor zowel de actieven als de inactieven. Voor de pensioenrechten en pensioenaanspraken is dit jaar voor de actieven een toeslag verleend van 0% (2018: 0%) en voor de niet-actieven een toeslag van 0% (2018: 0%).

Er is geen recht op toekomstige toeslagverlening. Het is niet zeker of en in hoeverre in de toekomst toeslag wordt verleend. Het fonds heeft geen geld gereserveerd voor toekomstige toeslagverlening. Toeslag wordt uit de toekomstige overrendementen gefinancierd.

▪ Inhaaltoeslagen

Indien in het verleden geen volledige toeslagverlening heeft plaatsgevonden kunnen onder bepaalde omstandigheden inhaaltoeslagen worden toegekend. Toekenning van inhaaltoeslagen vereist wel een hoge dekkingsgraad. In de huidige situatie verwacht het bestuur niet binnen afzienbare tijd inhaaltoeslagen te kunnen toekennen. Het bestuur zal jaarlijks de hoogte specificeren van de toegekende toeslag ten opzichte van de volledige toeslag.

Deze specificatie is als volgt voor de actieve deelnemers:

Actieve deelnemers	Toegekende toeslag	Volledige toeslag	Vershil
Jaar 2019	0,00%	0,47%	-0,47%
Jaar 2018	0,00%	0,36%	-0,36%
Jaar 2017	0,00%	0,20%	-0,20%
Jaar 2016	0,00%	0,19%	-0,19%
Jaar 2015	0,00%	0,59%	-0,59%
Jaar 2014	0,00%	0,70%	-0,70%
Jaar 2013	0,00%	2,21%	-2,21%
Jaar 2012	0,00%	0,00%	0,00%
Jaar 2011	0,00%	1,50%	-1,50%
Jaar 2010	0,00%	1,50%	-1,50%

Tabel 21 Inhaaltoeslagen actieve deelnemers

Deze specificatie is als volgt voor de premievrije deelnemers en de gepensioneerden:

Inactieve deelnemers	Toegekende toeslag	Volledige toeslag	Vershil
Jaar 2019	0,00%	0,47%	-0,47%
Jaar 2018	0,00%	0,36%	-0,36%
Jaar 2017	0,00%	0,20%	-0,20%
Jaar 2016	0,00%	0,19%	-0,19%
Jaar 2015	0,00%	0,59%	-0,59%
Jaar 2014	0,00%	0,70%	-0,70%
Jaar 2013	0,00%	2,21%	-2,21%
Jaar 2012	0,00%	2,65%	-2,65%
Jaar 2011	0,00%	1,57%	-1,57%
Jaar 2010	0,00%	0,71%	-0,71%

Tabel 22 Inhaaltoeslagen premievrije deelnemers en de gepensioneerden

Ultimo boekjaar bedraagt de gemiddelde rente corresponderend met de rentetermijnstructuur 0,8% (2018: 1,4%) bij een duration van 21,9 (2018: 21,3) jaar. De rentetermijnstructuur is gebaseerd op de door DNB gepubliceerde UFR. Voor een toelichting op de verschillende posten wordt verwezen naar de toelichting op de verschillende posten uit de staat van baten en lasten.

De voorziening voor pensioenverplichtingen is naar categorieën van deelnemers als volgt samengesteld:

(EUR'000)

	€	Aantallen per	€	Aantallen per
	31-12-2019	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2018
Actieven	101.597	533	83.206	501
Slapers	66.915	596	55.271	574
Gepensioneerden	38.247	178	34.585	166
Overige	6.464		5.468	
Totaal	213.223	1.307	178.530	1.241

Tabel 23 Voorziening voor pensioenverplichtingen naar categorieën van deelnemers

8. Overige schulden en overlopende passiva

(EUR'000)

	31-12-2019	31-12-2018
Te betalen loonheffing	37	36
Overige	0	2
Crediteuren	129	99
Beleggingscrediteuren	118	86
Totaal	284	223

Tabel 24 Overige schulden en overlopende passiva

Alle schulden en overlopende passiva hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

9. Premiebijdragen (van werkgevers en werknemers)

(EUR'000)

	2019	2018
Premie werkgevers	3.787	3.594
Premies werknemers	1.853	1.738
Totaal	5.640	5.332

Tabel 25 Premiebijdragen

De kostendekkende, gedempte en feitelijke premies zijn hieronder weergegeven (cf art. 130 PW):

(EUR'000)

	2019	2018
Kostendekkende premie	5.722	4.874
Feitelijke premie	5.640	5.332
Gedempte premie	5.635	4.897

Tabel 26 Kostendekkende, gedempte en feitelijke premie

De kostendekkende premie en gedempte premie zijn als volgt samengesteld:

(EUR'000)

	2019		2018	
	Kosten dekkende premie	Gedempte premie	Kosten dekkende premie	Gedempte premie
Actuarieel benodigd	4.663	4.587	3.978	3.999
Opslag in stand houden vereist eigen vermogen	553	544	481	483
Opslag voor uitvoeringskosten	506	504	415	415
Totaal	5.722	5.635	4.874	4.897

Tabel 27 Samenstelling kostendekkende premie en gedempte premie

Het verschil tussen de kostendekkende en gedempte premie wordt veroorzaakt door de gehanteerde rentevoet. De feitelijke premie is hoger dan de zuivere kostendekkende premie en hoger dan de gedempte kostendekkende premie. Hiermee wordt voldaan aan de pensioenwet.

10. Beleggingsresultaten risico pensioenfonds

(EUR'000)

Type belegging	Directe beleggings opbrengsten	Indirecte beleggings opbrengsten		Kosten vermogensbeheer	Totaal
		Verkoop resultaat	Waarde wijziging		
2019					
Vastgoedbeleggingen	0	0	328	0	328
Aandelen	0	0	10.267	0	10.267
Vastrentende waarden	0	0	29.555	0	29.555
Overige beleggingen	0	1	-5	-419	-423
Totaal	0	1	40.145	-419	39.727
2018					
Vastgoedbeleggingen	0	0	0	0	0
Aandelen	0	33.247	-2.141	0	31.106
Vastrentende waarden	0	-33.247	2.805	0	-30.442
Overige beleggingen	0	0	0	-348	-348
Totaal	0	0	664	-348	316

Tabel 28 Beleggingsresultaten risico pensioenfonds

De kosten van vermogensbeheer kunnen als volgt worden uitgesplitst:

(EUR'000)

Type belegging	Performance fee		Transactie kosten	Totaal
	Beheerkosten	gerelateerde kosten		
2019				
Aandelen	0	0	0	0
Vastrentende waarden	0	0	0	0
Interest Rate Swaps	0	0	0	0
Overige beleggingen	-419	0	0	-419
Totaal	-419	0	0	-419
2018				
Aandelen	0	0	0	0
Vastrentende waarden	0	0	0	0
Interest Rate Swaps	0	0	0	0
Overige beleggingen	-348	0	0	-348
Totaal	-348	0	0	-348

Tabel 29 Kosten van vermogensbeheer

De kosten vermogensbeheer in 2019 betreft betaalde facturen voor Investment consultancy EUR 28 (2018: EUR 14) en beheerfee BMO EUR 391 (2018: EUR 334) en zijn niet uit te splitsen naar type beleggingen.

11. Uitkering uit herverzekering

	2019	2018
Uitkeringen i.v.m. overlijden (ElipsLife)	9	63
Uitlooprisico premievrijstelling en WIA excedent (ElipsLife)	381	124
Totaal	390	187

Tabel 30 Uitkeringen uit herverzekering

12. Pensioenuitkeringen

(EUR'000)

	2019	2018
Ouderdompensioen	1.795	1.722
Partnerpensioen	234	214
Wezenpensioen	9	6
Arbeidsongeschiktheidspensioen	89	89
Tijdelijk ouderdompensioen	128	161
Totaal	2.255	2.192

Tabel 31 Pensioenuitkeringen

13. Pensioenuitvoerings- en administratiekosten

(EUR'000)

	2019	2018
Bestuurskosten	8	6
Administratiekostenvergoeding	186	194
Accountantskosten	41	35
Controlekosten (visitatie)	12	12
Actuariskosten	29	30
Overige advieskosten	129	72
Cursussen, contributies en bijdragen	20	19
Overige kosten	17	1
Totaal	442	369

Tabel 32 Pensioenuitvoerings- en administratie kosten

Met betrekking tot de kosten 2019:

- De bestuurskosten betreft de bestuursaansprakelijkheidsverzekering en declaraties reiskosten bestuursleden.

- De administratiekostenvergoeding bevat de uitvoeringskosten RiskCo, regulier en out of scope kosten.
- De accountantskosten bestaat voor EUR 41 uit geschatte kosten 2019
- De actuariskosten bestaat voor EUR 18 uit geschatte certificeringskosten 2019 en EUR 11 voor geschatte kosten van de interne actuaaris.
- De overige advieskosten betreffen de kosten van Willis Towers Watson.
- Cursussen, contributies en bijdragen betreffen de facturen van de Pensioenfederatie, het Pensioenregister, DNB, AFM en KVK.

De kosten van de onafhankelijke accountant kunnen als volgt worden uitgesplitst.

(EUR'000)

	2019	2018
Controle van de jaarrekening	41	35
Andere controle werkzaamheden	0	0
Fiscale advisering	0	0
Andere niet-controlediensten	0	0
Totaal	41	35

Tabel 33 Kosten van de onafhankelijke accountant

De methode van vermelding van de totale honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening is dat de kosten worden toegerekend aan het boekjaar.

14. Kosten herverzekering

(EUR'000)

	2019	2018
Premies herverzekering (ElipsLife)	284	254
Totaal	284	254

Tabel 34 Kosten herverzekering

15. Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

De technische voorzieningen wijzigen voortdurend en zijn onder andere afhankelijk van de pensioenopbouw, uitkeringen, waardeoverdrachten en de benodigde intrest. Ook de gekozen technische grondslagen hebben een grote invloed.

EUR'000)

	2019	2018
Pensioenopbouw	4.622	3.942
Indexering en overige toeslagen	4	-5
Rentetoevoeging	-425	-448
Onttrekking pensioenuitkeringen	-2.259	-2.193
Onttrekking pensioenuitvoeringskosten	63	46
Wijziging marktrente	32.412	8.542
Wijziging u.h.v. overdracht van rechten	29	0
Wijziging door sterfte en arbeidsongeschiktheid	234	-140
Overige mutatie voorziening	13	27
Wijziging actuariële grondslagen	0	-2.305
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds:	34.693	7.466

Tabel 35 Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

De toename van de technische voorzieningen voor risico fonds over 2019 bedraagt EUR 34.693. Onderstaand wordt deze toename verder toegelicht.

▪ Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuariel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling. Het effect hiervan op de voorziening bedraagt EUR 4.622 (2018 EUR 3.942).

▪ Indexering en overige toeslagen

Het pensioenfonds streeft ernaar de opgebouwde pensioenrechten van de actieve deelnemers jaarlijks aan te passen aan 27% van de prijsindex. De indexering heeft een voorwaardelijk karakter. Dit betekent dat geen recht op indexering bestaat en dat het niet zeker is of en in hoeverre in de toekomst indexering kan plaatsvinden. Een eventuele achterstand in de indexering kan in principe worden ingehaald. Het pensioenfonds streeft er tevens naar de ingegane pensioenen en de premievrije pensioenrechten (gewezen deelnemers) jaarlijks aan te passen aan 27% van de ontwikkeling van de prijsindex. Ook deze indexering heeft een voorwaardelijk karakter. Het bestuur beslist evenwel jaarlijks in hoeverre pensioenaanspraken worden aangepast, indien de financiële middelen van het Pensioenfonds dit toelaten. Deze voorwaardelijke verhoging wordt per 1 januari toegekend. Het resultaat over 2019 in verband met toeslagverlening bedraagt EUR 4 positief (2018: EUR 5 negatief). Dit wordt veroorzaakt doordat voor een deelnemer over 2019 in de administratie ten onrechte geen onvoorwaardelijke

indexatie is verwerkt. Dit zal in het volgende boekjaar worden gecorrigeerd. De per 1 januari 2019 toegepaste verhoging bedraagt 0,0%.

- **Rentetoevoeging**

De post interesttoevoeging (1-jaarsrente) betreft de rentetoevoeging aan de voorziening primo jaar. Hiervoor wordt de 1-jaarsrente uit de rentetermijnstructuur ultimo vorig boekjaar gehanteerd. Voor 2019 bedroeg deze rente -/- 0,235% (2018: -/- 0,260%). Aangezien de 1-jaarsrente negatief is, is hier in feite geen sprake van een toevoeging, maar van een onttrekking, zijnde EUR 425 (2018: EUR 448).

- **Onttrekking voor pensioenuitkeringen**

Het resultaat op uitkeringen ontstaat doordat de werkelijke uitkeringen afwijken van de bijbehorende vrijval uit de technische voorzieningen. Daarnaast kan het resultaat op uitkeringen gevormd worden door het verschil tussen de uitgekeerde afkoopwaarden van kleine pensioenaanspraken en de daardoor vrijgevallen bedragen uit de technische voorzieningen. Deze post betreft de vrijval ten behoeve van de financiering van de uitkeringen van het verslagjaar. Deze bedraagt EUR 2.259 (2018: EUR 2.193)

- **Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten**

De voorziening voor toekomstige kosten is gelijk aan 3% van de technische voorzieningen risico fonds. Jaarlijks valt vervolgens een gedeelte van de kostenvoorziening vrij voor kostendekking. Daarnaast kunnen de uitvoeringskosten worden betaald vanuit de component die in de premie is opgenomen ter dekking van de uitvoeringskosten. Het resultaat op kosten wordt verkregen door de betaalde kosten volgens de jaarrekening af te zetten tegenover de bedragen die beschikbaar zijn gekomen voor de dekking van de kosten. De onttrekking vanwege dekking uitvoeringskosten in het verslagjaar bedraagt EUR 63 (2018 EUR 46).

- **Wijziging marktrente**

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de UFR. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging marktrente.

De rentetermijnstructuur ultimo 2019 kwam voor de verplichtingen van het Pensioenfonds overeen met een gemiddelde rente van 0,8%. Ultimo 2018 kwam de rentetermijnstructuur overeen met een gemiddelde rente van 1,4%. Een wijziging in de rentetermijnstructuur heeft gevolgen voor de hoogte van de voorzieningen ultimo boekjaar. De mutatie van de voorziening voor risico fonds door de wijziging van de rentetermijnstructuur (van ultimo 2018 naar ultimo 2019) resulteert in een resultaat van EUR 32.412 (2018: EUR 8.542).

- **Wijziging actuariële grondslagen**

Het resultaat in verband met wijziging van de actuariële grondslagen over 2019 bedraagt EUR nihil (2018: 2.305 negatief).

- **Wijziging door sterfte en arbeidsongeschiktheid**

Aan de vaststelling van de technische voorzieningen ligt een aantal kanssystemen ten grondslag. De belangrijkste kanssystemen betreffen sterfte en arbeidsongeschiktheid.

Resultaat op sterfte:

Gedurende het boekjaar zal het sterfteverloop binnen de populatie van het Pensioenfonds anders zijn dan verondersteld. Het verschil tussen werkelijkheid en veronderstelling leidt tot een actuariael resultaat. Het resultaat op sterfte bedraagt EUR 78 negatief (2018: EUR 22 negatief).

Resultaat op arbeidsongeschiktheid:

Ter bepaling van het resultaat op arbeidsongeschiktheid wordt naar een tweetal onderdelen gekeken: het arbeidsongeschiktheidspensioen en de premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid. Tegenover de voor beide onderdelen uit de voorziening voor zieke deelnemers vrijvallende risicopremies staan de toevoegingen (nieuw ingegaan) of onttrekkingen (revalidatie) aan de voorziening voor de ingegane arbeidsongeschiktheidspensioenen dan wel aan de voorziening voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid. Het resultaat op arbeidsongeschiktheid bedraagt EUR 312 positief (2018: EUR 118 negatief).

▪ Overige mutatie voorziening pensioenverplichtingen

De overige mutaties in de voorziening hebben een resultaat van EUR 13 (2018: EUR 27) tot gevolg.

16. Saldo overdrachten van rechten

EUR'000)

	2019	2018
Waardeoverdrachten	27	0
Saldo overdrachten van rechten	27	0

Dit betreft de betaling van het Pensioenfonds aan de pensioenuitvoerder van de nieuwe werkgever van de contante waarde van premievrije pensioenaanspraken van deelnemers die tot de ontslagdatum zijn opgebouwd.

17. Overige lasten

EUR'000)

	2019	2018
Creditrente en bankkosten	3	0
Overige lasten	3	0

De overige lasten betreft creditrente en bankkosten.

18. Resultaatbestemming

Ten aanzien van de bestemming van het saldo van baten en lasten is geen bepaling opgenomen in de statuten van het Fonds. Het bestuur heeft besloten tot de bestemming van het resultaat zoals verwerkt in de jaarrekening 2019:

EUR'000)	2019	2018
Toevoeging aan overige reserve	8.107	-4.446
Resultaatbestemming	8.107	-4.446

19. Risicobeheer

Beleid en risicobeheer

Het fonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het fonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Het solvabiliteitsrisico is daarmee het belangrijkste risico voor het fonds. In 2017 heeft het fonds een risicoanalyse uitgevoerd. De uitkomsten hiervan vormen mede de basis voor het beleid van het fonds en de toelichting hierna. Dit beleid is verwoord in de ABTN van het fonds. Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van de risico's:

- ALM-beleid en duration-matching
- Financieringsbeleid
- Premiebeleid
- Toeslagbeleid
- Herverzekeringsbeleid
- Uitbestedingsbeleid
- Risicobeleid alternatieve beleggingen
- Risicobeleid ten aanzien van uitbesteding.

Welke beleidsinstrumenten het bestuur op welke manier zal hanteren wordt bepaald op basis van uitvoerige analyses van de te verwachten toekomstige ontwikkelingen van de verplichtingen en de ontwikkelingen op de financiële markten. Voor deze analyses gebruikt men onder andere Asset-Liability Management-studies (ALM). Een ALM-studie analyseert de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

Op basis van de uitkomsten van deze analyses stelt het bestuur beleggingsrichtlijnen vast waarop het door het fonds uit te voeren beleggingsbeleid wordt gebaseerd. De beleggingsrichtlijnen zetten uiteen binnen welke grenzen en normen het beleggingsbeleid moet worden uitgevoerd, en richten zich op het beheersen van de belangrijkste (beleggings)risico's.

Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van derivaten die worden toegelicht in hoofdstuk 4 beleggingen voor risico pensioenfonds.
Aan de hand van de ISAE 3402 rapporten van haar administrateur en vermogensbeheerder wordt het uitbestedingsrisico beheerst.

Solvabiliteitsrisico

Het belangrijkste risico voor het fonds betreft het solvabiliteitsrisico, oftewel het risico dat het fonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten op basis van zowel algemeen geldende normen als specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd.

Indien de solvabiliteit van het fonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat het fonds geen ruimte beschikbaar heeft voor een eventuele toeslagverlening op opgebouwde pensioenrechten. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten vermindert.

Om het solvabiliteitsrisico te beheersen dient het fonds buffers in het vermogen aan te houden. De omvang van deze buffers (buffers plus de pensioenverplichtingen heten samen het vereist eigen vermogen) wordt vastgesteld met de door DNB voorgeschreven solvabiliteitstoets (S-toets).

Deze toets bevat een kwantificering van de bestuur visie op de fonds specifieke restrisico's (na afdekking). Getoonde toetswaarde is in de evenwichtssituatie.

(EUR'000)

	31-12-2019		31-12-2018	
	€		€	
	Feitelijk	Strategisch	Feitelijk	Strategisch
S1 Renterisico	1.503	1.069	3.002	2.731
S2 Aandelen en vastgoedrisico	15.055	13.274	11.953	11.947
S3 Valutarisico	7.688	7.407	6.034	6.155
S4 Grondstoffenrisico	-	-	-	-
S5 Kredietrisico	8.096	10.363	6.696	7.696
S6 Verzekeringstechnische risico	7.538	7.538	6.473	6.473
S7 Liquiditeitsrisico	-	-	-	-
S8 Concentratierisico	-	-	-	-
S9 Operationeel risico	-	-	-	-
S10 Actief beheer risico	-	-	-	-
Vereist eigen vermogen (vereiste buffers)	23.667	23.541	19.997	20.593
Voorziening pensioenverplichtingen	213.223	213.223	178.530	178.530
Vereist pensioenvermogen	236.890	236.764	198.527	199.123
Aanwezig pensioenvermogen (totaal activa -/- schulden)	217.104	217.104	174.304	174.304
(Tekort)/surplus	-19.786	-19.660	-24.223	-24.819

Tabel 36 S-Toets

Marktrisico (S1-S4)

Marktrisico is uit te splitsen in renterisico, valutarisico en prijsrisico. De beleggingsdoelstellingen bepalen de strategie die de stichting volgt ten aanzien van het beleggingsrisico. In de dagelijkse praktijk ziet de assetmanager van de vermogensbeheerder toe op het marktrisico conform de binnen het pensioenfonds aanwezige beleidskaders en de beleggingsrichtlijnen. De overallmarktposities worden periodiek gerapporteerd aan het bestuur.

Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarden van de portefeuille vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen veranderen als gevolg van ongunstige veranderingen in de markttrente. Maatstaf voor het meten van rentegevoeligheid is de duration. De duration is de gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren van de kasstromen.

	31-12-2019	31-12-2018
Duration van de vastrentende waarden (voor derivaten)	3,1	2,5
Duration van de vastrentende waarden (na derivaten)	20,5	22,5
Duration van de (nominale) pensioenverplichtingen	21,9	21,3

Tabel 37 Duration

Indien op balansdatum de duration van de beleggingen aanzienlijk korter is dan de duration van de verplichtingen is er sprake van een zogenaamde 'duration-mismatch'.

(EUR'000)

	31-12-2019		31-12-2018	
	EUR	%	EUR	%
Resterende looptijd < 1 jaar	74.690	45,4	67.247	53,9
Resterende looptijd > 1 en < 5 jaar	34.312	20,9	29.127	23,4
Resterende looptijd > 5 jaar	55.518	33,7	28.350	22,7

Tabel 38 Samenstelling Vastrentende waarden naar looptijd (doorkijkprincipe inclusief derivaten)

Bij een rentestijging zal de waarde van beleggingen minder snel dalen dan de waarde van de verplichtingen (bij toepassing van de actuele marktrentestructuur), met als gevolg dat de dekkingsgraad zal stijgen. Voor het fonds geldt dat bij een rentedaling de waarde van de beleggingen minder snel stijgt dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad daalt. Het beleid van het fonds is gericht op het verkleinen van de duration-mismatch, bijvoorbeeld door meer langlopende obligaties in plaats van aandelen te kopen (aandelen hebben per definitie een duration van nul), en kortlopende obligaties te vervangen door langlopende obligaties. Een andere mogelijkheid is gebruik te maken van renteswaps of swaptions. Een renteswap ruilt bijvoorbeeld een te betalen variabele korte rente (bijvoorbeeld Euribor) tegen een te ontvangen vaste lange rente (vergelijkbaar met de kasstroom van een langlopende obligatie). Aan de ene kant verkleint dit de duration-mismatch, maar aan de andere kant wordt het fonds nu afhankelijk van de ontwikkeling van de korte rente. Het risico van een verdere rentedaling is tijdelijk af te dekken door middel van een swaption, waarvoor een premie betaald moet worden. Het afsluiten van een swap of een swaption kan dus mismatchrisico's afdekken, maar aan dit soort instrumenten zijn ook risico's verbonden (zoals liquiditeits-, tegenpartij- en juridisch risico).

Er is gekozen voor een andere wijze van renteafdekking met behulp van de door BMO aangeboden LDI-pools.

Binnen de beleggingsfondsen is sprake van betaalde collateral inzake derivaten. Ultimo 2019 bedroeg het gegeven onderpand EUR 15.595 (2018: EUR 7.278).

Binnen de beleggingsfondsen is sprake van ontvangen collateral inzake derivaten. Ultimo 2019 bedroeg het gegeven onderpand EUR 21 (2018: EUR 17).

Valutarisico

Eind 2019 wordt circa 33% (2018: 36%) van de beleggingsportefeuille belegd buiten de eurozone.

EUR'000)

<i>doorkijkprincipe inclusief derivaten</i>	31-12-2019		31-12-2018	
	€	%	€	%
Nederland	17.506	8,1	25.070	14,5
België	1.866	0,9	1.247	0,7
Duitsland	5.550	2,6	5.705	3,3
Spanje	3.658	1,7	1.556	0,9
Italië	675	0,3	661	0,4
Ierland	994	0,5	1.038	0,6
Portugal	81	0,0	33	0,0
Griekenland	20	0,0	7	0,0
Frankrijk	40.205	18,6	27.795	16,1
Andere EU-landen	36.149	16,7	28.192	16,3
Europa (niet EU-landen)	279	0,1	367	0,2
Verenigde Staten	52.801	24,3	40.193	23,1
Asia Pacific	12.953	6,0	12.296	7,1
Overige mature markets	11.249	5,2	11.930	6,9
BRIC-landen	4.795	2,2	2.939	1,7
Emerging Markets	1.323	0,6	1.303	0,8
Overig	2.234	1,0	2.244	1,3
Subtotaal vastgoed, aandelen en vastrentende waarden	192.338		162.576	
Derivaten	18.224	8,4	-3.094	-8,1
Overige beleggingen	5.568	2,6	13.589	7,9
Totaal	216.130		173.071	

Tabel 39 Verdeling van de totale beleggingen naar sectoren

EUR'000)

(doorkijkprincipe inclusief derivaten)	31-12-2019		
	€ vóór	€ Valuta derivaten	€ Netto positie (na)
EUR	146.552	-28.123	174.675
CHF	1.209	-	1.209
DKK	233	-	233
GBP	3.001	859	2.142
JPY	3.274	-	3.274
NOK	204	-	204
SEK	435	-	435
USD	52.602	27.264	25.338
OVERIGE	8.620	-	8.620
	216.130	-	216.130

Tabel 40 Verdeling van de totale beleggingen naar valuta

Prijrisico

Prijrisico is het risico dat door de ontwikkeling van marktprijzen (veroorzaakt door factoren die samenhangen met een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren) waardewijzigingen plaatsvinden. Wijzigingen in marktomstandigheden hebben altijd direct invloed op het beleggingsresultaat, omdat alle beleggingen worden gewaardeerd op reële waarde waarbij waardewijzigingen onmiddellijk worden verwerkt in het saldo van baten en lasten. Spreiding binnen de portefeuille (diversificatie) kan het prijsrisico dempen. Het prijsrisico kan ook afgedekt worden door gebruik te maken van afgeleide financiële instrumenten (derivaten), zoals opties en futures.

Kredietrisico (S5)

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee Over The Counter (OTC)-derivatenposities worden aangegaan en aan bijvoorbeeld herverzekeraars. Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van kredietrisico is het settlementrisico. Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee het fonds transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten waardoor het fonds financiële verliezen lijdt.

EUR'000)

doorkijkprinci pe inclusief derivaten)	31-12-2019	
	€	%
AAA	12.826	7,8
AA	54.353	33,0
A	51.257	31,2
BBB	26.720	16,2
Lager dan BBB	786	0,5
NR	18.578	11,3
	164.520	100

Tabel 41 Overzicht kredietwaardigheid debiteuren van de vastrentende portefeuille

Verzekeringstechnische risico's (S6)

De belangrijkste actuariële risico's zijn het langlevens-, overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico. Het belangrijkste actuariële risico is het langlevensrisico (het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen). Als gevolg hiervan is de pensioenvermogensopbouw niet toereikend voor de uitkering van de pensioenverplichting. Door toepassing van de AG-prognosetafel 2018 met adequate correcties voor ervaringssterfte is het langlevensrisico nagenoeg geheel verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen.

Het overlijdensrisico betekent dat het fonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen waarvoor door het fonds geen voorzieningen zijn getroffen. Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien.

Het overlijdensrisico compenseert het langlevensrisico gedeeltelijk.

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit en het toekennen van een arbeidsongeschiktheidspensioen ('schadereserve'). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien.

Vanaf 1 januari 2017 is de risicoherverzekering van het overlijdensrisico, het premievrijstellingsrisico bij arbeidsongeschiktheid en het excedent-arbeidsongeschiktheidspensioen ondergebracht bij ElipsLife.

Liquiditeitsrisico (S7)

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor het fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Waar de overige risicocomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico kan worden beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities, rekening houdend met directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies. Het risico wordt nihil verondersteld omdat er sprake is van een liquide portefeuille die op dag/maand basis te gelde kan worden gemaakt. Daarnaast wordt er aan liquiditeitsplanning gedaan.

Concentratierisico (S8)

Grote posten kunnen leiden tot concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden opgeteld. Als grote post wordt aangemerkt elke post die meer dan 2% van het balanstotaal uitmaakt.

EUR'000)

	31-12-2019	
	€	%
<u>Obligaties</u>		
Republiek Frankrijk	28.184	13,0
Koninkrijk der Nederlanden	3.725	1,7
<u>Toetsvermogen (inclusief Vastgoed en Hypotheken)</u>	216.130	

Tabel 42 Concentratierisico

In het algemeen geldt dat concentratierisico kan optreden als een adequate spreiding van activa en passiva ontbreekt. Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie van de portefeuille in regio's, economische sectoren of tegenpartijen. Een portefeuille van leningen die sterk sectorgebonden is, kan door deze sectorconcentratie een verhoogd risico lopen. Indien aandelen in dezelfde sector worden aangehouden is sprake van een cumulatief concentratierisico. Overigens beperken concentratierisico's zich niet uitsluitend tot de beleggingen. De buffer voor het concentratierisico wordt in de bepaling van het Vereist Eigen Vermogen als nihil beschouwd, vanwege het feit dat er in "veilige" landen wordt belegd.

Operationeel risico (S9)

Operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Dergelijke risico's worden door het fonds beheerst door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn op gebieden zoals interne organisatie, procedures, processen en controles en kwaliteit geautomatiseerde systemen. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het bestuur middels afgesloten Service Level Agreements. Ook de ISAE 3402 rapporten zijn onderdeel van de toetsing.

Actief beheer risico (S10)

Het actief beheer risico heeft betrekking op de ruimte om bij de uitvoering van het beleggingsbeleid af te wijken van de strategisch nagestreefde portefeuille. De mate van actief beheer is bepaald aan de hand van de tracking error ten opzichte van de voor de portefeuille vastgestelde benchmark. SPT heeft geen actief beheer risico.

Overige risico's

1. Toeslagrisico

Het bestuur van het fonds heeft de ambitie om de pensioenen te indexeren. De mate waarin dit kan worden gerealiseerd is afhankelijk van de ontwikkelingen in rente, rendement, looninflatie en demografie. Uitdrukkelijk wordt opgemerkt dat de Toeslagtoezegging voorwaardelijk is. Vanwege de financiële positie van het fonds zal er voorlopig geen indexatie plaatsvinden.

2. Systeemrisico

Systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert, waardoor beleggingen van het fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het fonds niet beheersbaar.

3. Specifieke financiële instrumenten (derivaten)

Voor zover dat binnen de grenzen van het beleggingsbeleid van het fonds past maakt het fonds ook gebruik van financiële derivaten, voornamelijk bij het afdekken van het renterisico. De economische effecten van de derivaten dienen meegenomen te worden in de berekening. In hoofdstuk 4 Beleggingen voor risico pensioenfondsen worden de door het pensioenfonds gebruikte derivaten toegelicht. Derivaten hebben als voornaamste risico het kredietrisico (het risico dat tegenpartijen niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen). Dit risico kan beperkt worden door alleen transacties aan te gaan met goed te boek staande partijen, en zoveel mogelijk te werken met onderpand.

De volgende instrumenten kunnen gebruikt worden:

- Futures. Dit zijn standaard beursgenoteerde instrumenten waarmee snel posities kunnen worden gewijzigd. Futures worden gebruikt voor het tactische beleggingsbeleid. Tactisch beleggingsbeleid is slechts zeer beperkt mogelijk binnen de grenzen van het strategische beleggingsbeleid.
- Putopties op aandelen. Dit betreft al dan niet beursgenoteerde opties waarmee het fonds het neerwaartse koersrisico van de aandelenportefeuille kan beperken. Voor deze opties wordt bij de verwerving een premie betaald die onder meer afhankelijk is van het actuele koersniveau van de onderliggende index, de looptijd van de opties en de uitoefenprijs van de opties.
- Valutatermijncontracten. Dit zijn met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het verkopen van een valuta en de aankoop van een andere valuta, tegen een vooraf vastgestelde prijs en op een vooraf vastgestelde datum. Door middel van valutatermijncontracten worden valutarisico's afgedekt.
- Swaps. Dit betreft met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het uitwisselen van rentebetalingen over een nominale hoofdsom. Door middel van swaps kan het fonds de rentegevoeligheid van de portefeuille beïnvloeden.

4. IT-risico

De informatietechnologie is een belangrijke risicocategorie voor pensioenfondsen. Doordat het merendeel van de pensioenfondsen de IT heeft uitbesteed, is dit risico tot een uitbestedingsrisico geworden. Dit geldt ook voor SPT.

5. Integriteitsrisico

DNB verstaat hieronder het risico dat de integriteit van het pensioenfonds danwel het financiële stelsel wordt beïnvloed als gevolg van niet integere, onethische gedragingen van de organisatie, medewerkers danwel van de leiding, afgemeten aan wet- en regelgeving en maatschappelijke en door het fonds opgestelde normen. Bij de beheersing van dit risico kan gedacht worden aan ondermeer gedragscodes en procesmatige waarborgen. Ter beperking van het integriteitsrisico heeft SPT een gedragscode en een compliance-beleid. Beide zijn een wettelijke verplichting en DNB ziet actief toe op naleving. DNB toetst voorts nieuwe bestuurders.

6. Juridische risico's

Een pensioenfonds loopt het risico in rechte aangesproken te worden bijvoorbeeld wanneer de fondsstukken niet voldoen aan de wettelijke bepalingen; de fondsbestuurders in persoon worden aangesproken; het bestuur van inconsistent beleid of nalatigheid in de uitvoering daarvan wordt beschuldigd; de communicatie naar belanghebbenden en derden onvolledig of onduidelijk wordt geacht.

Ten einde dit risico te beperken heeft SPT de volgende maatregelen getroffen:

- Het fonds beschikt over een dagelijks bestuur. Dit toetst bij wetswijzigingen de fondsstukken en stelt zo nodig wijzigingen voor aan het bestuur.
- Het fonds ziet erop toe dat besluitvorming consistent en goed gedocumenteerd plaatsvindt. Deze documentatie zorgt ervoor dat ook derden de inhoud en werking van dit beleid kunnen volgen.
- Het fonds werkt volgens een communicatieplan. Dit plan bewaakt de wettelijk verplichte communicatiemomenten. Naast deze vereisten heeft het fonds zelfstandige communicatiedoelinden. Middels het planmatig uitvoeren wordt bewaakt dat aan de eisen van de wet en consistentie van de uitingen wordt voldaan.
- Met de dienstverlenende partijen zijn contractuele afspraken gemaakt. Partijen dienen regelmatig te rapporteren over het wel of niet voldoen aan de gemaakte afspraken. Daar waar mogelijk heeft SPT de activiteiten gescheiden ondergebracht, waardoor een mechanisme ontstaat van controle van de ene door de andere partij.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Er zijn geen activa en verplichtingen die niet in de balans zijn opgenomen.

Bezoldiging bestuurders

De bezoldiging van de (voormalige) bestuurders tezamen, betaald door het pensioenfonds, bedraagt EUR 0,- (2018: EUR 0,-). De bezoldiging van de bestuurders vindt plaats door de werkgever.

Aantal personeelsleden

Bij het fonds zijn geen werknemers in dienst.

Gebeurtenissen na balansdatum

COVID-19

De uitbraak van Covid-19 heeft zich in 2020 razendsnel ontwikkeld. Maatregelen die door diverse overheden zijn genomen om het virus in te perken hebben negatieve gevolgen gehad voor de economische activiteit. Met alle subcontractors is de status van de dienstverlening geëvalueerd in dit verband en deze evaluatie heeft niet geleid tot additionele zorgen met betrekking tot de continuïteit van de dienstverlening, behoudens de ontwikkeling bij één subcontractor, die de pensioenadministratie uitvoert namens SPT. De impact daarvan op de continuïteit van onze dienstverlening kan aanzienlijk zijn; Er wordt momenteel gewerkt in samenwerking met een flink aantal pensioenfondsen aan een oplossing. Voor wat betreft de sponsor van SPT worden geen continuïteitsproblemen voorzien. De impact op de dekkingsgraad in de toekomst als gevolg van Covid-19 is onzeker.

Actualisatie herstelplan:

In maart 2020 is het geactualiseerde herstelplan ingediend bij DNB en dit is op 4 juni 2020 door DNB goedgekeurd. Het fonds bereikt binnen de hersteltermijn van 10 jaar het vereist eigen vermogen, zonder dat daartoe extra maatregelen nodig zijn. Indien het pensioenakkoord door een of meerdere bij het overleg betrokken partijen niet wordt getekend, zal indien er per eind 2020 een dekkingsgraad bij SPT is die onder het minimaal vereist eigen vermogen ligt, een korting moeten worden doorgevoerd.

Opbouwpercentage 2020:

Ook voor 2020 geldt dat de CDC premie ontoereikend is voor de volledige opbouw van de pensioenen. Het verlaagd opbouwpercentage voor 2020 bedraagt 1,481%.

Weert, 25 juni 2020.

Het bestuur,

wg. M.P. Niemantsverdriet
(Voorzitter)

wg. I.E.C. van Herten-Cuijpers
(Secretaris)

wg. E. Goris

Overige gegevens

Statutaire regeling bestemming saldo van baten en lasten

Een statutaire regeling omtrent de bestemming van het resultaat ontbreekt. Conform artikel 3 van de statuten wordt het maken van winst niet beoogd. Dientengevolge zal het saldo van baten en lasten ten gunste dan wel ten laste van de reserves worden gebracht.

Het bestuur van het fonds heeft het resultaat van EUR 8.107 miljoen positief (2018: EUR 4.446 miljoen negatief) toegevoegd aan de overige reserve, hetgeen reeds als zodanig in de balans is verwerkt.

Financiële overeenkomst met sponsoren

Tussen de werkgevers, werknemersvertegenwoordiging en het pensioenfonds is in februari 2014 een overeenkomst aangaande pensioenen gesloten. De meest relevante passages uit de overeenkomst inzake de financiering zijn onderstaand weergegeven:

Artikel 3.

1. Werkgever is een premie van 21% van de salarissom als premie verschuldigd aan het pensioenfonds voor de pensioenregeling.
2. De werkgever is behoudens de premie zoals genoemd in lid 1 geen enkele premie of anderszins enige bijdrage verschuldigd aan het pensioenfonds.
3. De werkgever is niet gerechtigd tot enige premiekorting of enige terugstorting door het pensioenfonds
4. 1/3 van de premie komt voor rekening van de werknemers. Werkgever zal dit werknemersgedeelte verrekenen met het salaris van de werknemers.
5. Werkgever behoudt zich het recht voor de premiebetaling te verminderen of te beëindigen ingeval van een ingrijpende wijziging van omstandigheden.
6. In het pensioenreglement en de uitvoeringsovereenkomst zullen de bovengenoemde bepalingen met betrekking tot de premie worden opgenomen.

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds Trespa te Weert is aan Aon Nederland cv de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2019.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Trespa, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie. Omdat Aon Nederland cv beschikt over een door de toezichthouder goedgekeurde gedragscode, is het toegestaan dat andere actuarissen en deskundigen aangesloten bij Aon Nederland cv wel andere werkzaamheden verrichten voor het pensioenfonds.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op EUR 799.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven EUR 53.300 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld;

- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, met uitzondering van de artikelen 131 (minimaal vereist eigen vermogen) en 132 (vereist eigen vermogen).

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is lager dan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen. Deze situatie bestaat voor vijf achtereenvolgende jaareinden. Indien de beleidsdekkingsgraad ook per 31 december 2020 lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, en de aanwezige dekkingsgraad per 31 december 2020 ook lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, dan zal in 2021 een kortingsmaatregel moeten worden doorgevoerd.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds Trespa is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening slecht, omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het minimaal vereist eigen vermogen.

In het kader van dit oordeel wijs ik op de ontwikkelingen na balansdatum als gevolg van de Coronacrisis, zoals die door het pensioenfonds in het jaarverslag zijn toegelicht.

Rotterdam, 25 juni 2020

Drs. M. van de Velde, AAG
verbonden aan Aon Nederland cv

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Lijst van afkortingen

Tabel 1 Kerncijfers.....	4
Tabel 2 Verloop dekkingsgraad.....	22
Tabel 3 Ontwikkeling deelnemersbestand	25
Tabel 4 Pensioenuitvoering	26
Tabel 5 Kostendekkende en gedempte premie	26
Tabel 6 Uitvoeringskosten.....	28
Tabel 7 Uitvoeringskosten uitgedrukt per actieve en pensioengerechtigde deelnemer ..	29
Tabel 8 Vermogensbeheerkosten.....	29
Tabel 9 Vermogensbeheerkosten- en transactiekosten als % van het gemiddeld belegd vermogen	30
Tabel 10 Vermogensbeheerkosten in bestuursverslag	31
Tabel 11 Actuariële analyse.....	37
Tabel 12 Premie.....	37
Tabel 13 Samenstelling van de kostendekkende en gedempte premie.....	38
Tabel 14 Beleggingen voor risico pensioenfonds	59
Tabel 15 Overzicht waarderingsmodellen	60
Tabel 16 Vorderingen en overlopende activa	60
Tabel 17 Overige activa.....	61
Tabel 18 Stichtingskapitaal en reserves	61
Tabel 19 Solvabiliteit	62
Tabel 20 Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds.....	63
Tabel 21 Inhaaltoeslagen actieve deelnemers	64
Tabel 22 Inhaaltoeslagen premievrije deelnemers en de gepensioneerden	65
Tabel 23 Voorziening voor pensioenverplichtingen naar categorieën van deelnemers ..	65
Tabel 24 Overige schulden en overlopende passiva.....	65
Tabel 25 Premiebijdragen	66
Tabel 26 Kostendekkende, gedempte en feitelijke premie	66
Tabel 27 Samenstelling kostendekkende premie en gedempte premie.....	66
Tabel 28 Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	67
Tabel 29 Kosten van vermogensbeheer.....	67
Tabel 30 Uitkeringen uit herverzekering	68
Tabel 31 Pensioenuitkeringen	68
Tabel 32 Pensioenuitvoerings- en administratie kosten.....	68
Tabel 33 Kosten van de onafhankelijke accountant	69
Tabel 34 Kosten herverzekering	69
Tabel 35 Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds	70
Tabel 36 S-Toets	75
Tabel 37 Duration	75
Tabel 38 Samenstelling Vastrentende waarden naar looptijd (doorkijkprincipe inclusief derivaten).....	76
Tabel 39 Verdeling van de totale beleggingen naar sectoren.....	77
Tabel 40 Verdeling van de totale beleggingen naar valuta	78
Tabel 41 Overzicht kredietwaardigheid debiteuren van de vastrentende portefeuille.....	79

Tabel 42 Concentratierisico 80

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting Pensioenfonds Trespá

Verklaring over de jaarrekening 2019

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van Stichting Pensioenfonds Trespá een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de stichting op 31 december 2019 en van het saldo van baten en lasten over 2019 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019 van Stichting Pensioenfonds Trespá te Weert gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2019;
- de staat van baten en lasten over 2019; en
- de toelichting met de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is Titel 9 Boek 2 BW.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Trespá zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

CTSMK7SHY3ZH-61887324-61

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Thomas R. Malthusstraat 5, 1066 JR Amsterdam, Postbus 90357, 1006 BJ Amsterdam

T: 088 792 00 20, F: 088 792 96 40, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Benadrukking van de onzekerheid in verband met de effecten van het coronavirus (Covid-19)

Wij wijzen op de toelichting in 'Gebeurtenissen na balansdatum' als onderdeel van de jaarrekening waarin het bestuur de mogelijke invloed en gevolgen van het coronavirus (Covid-19) op de stichting en op de omgeving waarin de stichting opereert alsmede de genomen en geplande maatregelen om met deze gebeurtenissen en omstandigheden om te gaan heeft beschreven. In deze toelichting is ook beschreven dat er nog steeds onzekerheden bestaan en dat het daarom op dit moment redelijkerwijs niet goed mogelijk is om de toekomstige effecten in te schatten. Ons oordeel is niet aangepast met betrekking tot de aangelegenheid.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW; en voor
- een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze doelstellingen zijn een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten en een controleverklaring uit te brengen waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Amsterdam, 25 juni 2020
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. L.H.J. Oosterloo RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2019 van Stichting Pensioenfonds Trespá

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.